

REDACTIA

Deák Ferencz-u. Nr. 8

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:
un an 20 cor. pe 1/4
10 cor.; pe 1/4 de an
5 cor.; pe 1 lună 2 cor.
pentru România și
străinătate pe an:
40 franci.

scrierile nu se napotăză

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA:

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 8

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Scrierile nefrancate nu se
primesc.

Anul IV.

Număr de Duminică

Nr. 51

Tărie și avânt.

(*) „Ai carte, ai parte“, e veche
cuvântare a Românului; și nu din vânt
este luat proverbul, ci dintr'un lung
de dovezi s'a convins omul de acest
ver, până să-l închege într'o zi-
așa de scurtă dar totodată și
o înțelepciune mare.

A trecut vremea când pumnul ho-
ra care e mai tare, astăzi cu min-
ta stăpânește omul, cu mintea, cu
înțelepciunea se ridică deasupra, cu în-
țelepciunea își întărește starea și se
întărește spre înaintare. Cei slabi, în
vârstă sunt astăzi aceia, cari nu pot
scrie cu mintea, cu înțelepciunea, pe
care o câștigăm prin învățatură, prin
muncă.

Esind de prin școli, noi avem o
înă de învățatură, cu care putem
scrie în viață; dar dacă cu atâta
muncă rămânem numai, dacă pe urmă
vom mai citi, lumea merge înainte,
noi stând pe loc vom rămâne
urmă, — și văzând cu ochii vom
scrie față cu cei-ce îmbogățindu-și
cunoștințele în pas cu mersul
timpului.

O înțeleaptă întocmire, pentru a
scrie pe oameni și a-i pune mereu în
cunoștința mersului înaintării, pentru
a învăța să se păzească de rău și
pentru a-i îndruma spre bine și fo-
rtă, pentru a le arăta cari sunt drep-
tățile și care e datoria lor, este fără
dubie ziarul.

Ziarele dară acest rol îl au, de
lumina și conduce poporul, fiind tot-
odată gâzduitoarele gândurilor și por-
torii din mijlocul poporului.

Noi Românii de sub domnia co-
roniei Sfântului Ștefan mai avem și
cauza pentru care să ne alipim
ziarele noastre naționale și să le scri-
m din tot sufletul și cu toată pu-
tea, cu sacrificii chiar; pentru că
țara noastră, în lupta noastră na-
țională contra încercărilor de cuto-
re și de maghiarizare prin ziar ni a
fost încă deschisă calea de a lupta
contra acelor, cari nimicirea noastră
națională și-au pus-o de țintă.

Ziarele noastre naționale sunt
amăniul trupului național, plămânii
cari resuflă astăzi neamul nostru
românesc din Ungaria și Ardeal.

Ziarul ține pururea aprinsă fla-
mura iubirei de neam, ziarul este
amăniul, în jurul căreia trebuie să ne
concentrăm cu toții, cați vrem să
înaintăm și cați avem în inimă soarta
neamului nostru.

Dar ca rolul său mare în lupta
noastră națională un ziar să îl poată
deplin, ca să trăiască și să ducă
înainte greaua dar frumoasa luptă,
precum el reprezintă, apără și
câștigă interesele obștei noastre ro-
mânești, are nevoie de sprigina ace-
lei obște, pentru viața și întări-
rea sa.

Luptând pentru neam, pentru in-
teresele neamului, al neamului interes
este să trăiască ziarul și „cel-ce dă,
pentru sine dă“, cel ce îl spriginește,

pentru binele și interesele sale îl
spriginește, pentru interesul a tot ce
e românesc.

Să ne facem datoria, spriginind
și pe cale materială ziarul românesc,
care reprezintă interesele neamului
nostru, ca în întărirea materială este
baza tăriei și avântului său în lupta
de apărare și în lupta pentru cuce-
ririle noastre naționale.

Ziarul nostru e una cu poporul,
tăria și avântul lui va fi una cu tăria
și avântul poporului.

Situația guvernului austriac.

Ministrul Körber s'a încercat să-și ajute
în situația grea, de neactivitate a Reichs-
rathului, punând în desbaterea Dietelor
provinciale proiectul de lege asupra im-
posibilității asupra spiritului. Deși proie-
ctul este favorabil intereselor provinciilor,
el a fost respins. Respingerea însă (din
partea Dalmației și Tirolului) nu în-
semnează și nici n'a fost basată pe con-
siderațiuni de necorespunderea proiectu-
lui pentru exigențe, ci a fost pur și sim-
plu un vot de neîncredere a Dietelor
provinciale respective față cu guvernul.

Pe acest drum deci, dl Körber s'a
înmolțit; Reichsrathul, devenit epocal
prin obstrucționism, în formațiunea-
i apropiată, cu palpatie așteptată, îi va
aduce oare vre-un... vot de încredere?

„Luxul de a vorbi pe față“ și deschis,
zice „Magyar Szó“ că și-l poate permite,
nefiind angajat în nici o parte. Și făcându-și
acest lux, într'o serie de articole, „Reflexiuni“
de obiectivitate particulară a sa, asupra eve-
nimentelor cari au cauzat căderea lui Bánffy
și venirea lui Széll la putere, etc. ... din
abnormitățile de construcțiuni logice stilare
alunecă la următorul adevăr:

„Majoritatea partidului guvernamental
nu se ține nici de persoană, nici de idei, ci
de guvern. E o masă fără energie, care este
legată de piciorul scaunului prim ministerial
cu ață cu miere. Oamenii, cari nu au altă
ambizione decât să aibă un număr“ ...

De data aceasta, recunoscând adevă-
rul, care este de preț, din ori-ce parte va
veni, am luat în serios pe „Magyar Szó.“

Dietele provinciale ale Aus-
triei, după desbateri de scurtă du-
rată, îndeosebi asupra bugetului sta-
tului, au fost închise Vineria trecută
(21 I. c. n.). Dieta Bucovinei n'a ținut
de data aceasta decât trei ședințe,
între cari cea de Joi a fost mai in-
teresantă. Cu acest prilegiu anume
dl Dr Iancu cavalier de Flondor, șeful
partidului popular național, a rostit în
Dieta o vorbire energică și foarte
aspră la adresa guvernului bucovi-
nean, osândind volnicile acestuia, se-
virișite la alegerile deputaților pentru
sfatul imperătesc din Viena.

Simptome electorale.

Un ziarist maghiar intervievând
pe un personaj apropiat de ceru-
rile conducătoare guvernamentale, a
primit, în privința gândurilor și atitu-
dinei guvernului față cu viitoarele
alegeri următoarele lamuriri și infor-
mațiuni:

„Partidul mărit prin fuziunea cu par-
tidul național (apponyist) intră în acțiunea
electorală încredințat că nu-și va putea
păstra proporția mare pe care a câștigat-o
prin fuziune. La viitoarele alegeri partidul
nu va mai lupta cu aceleași arme (brutale)
cu cari a luptat în trecut. La sprigina mate-
rială (corupțiune) abia se mai poate aștepta
cineva; și pentru acest motiv va trebui să
abdice de mandatele cari au fost cucerite
numai pe acea cale. Apoi fuziunea partidu-
lui național cu cel guvernamental în unele
părți încă nu s'a îndeplinit cu totul. Mulți
din foștii naționali n'au abdicat dela atitu-
dinea opoșantă, și vor sprigini mai în grabă
pe independenți.“

Guvernul va încungiura ori ce formă
a terorismului. Punctul de vedere al lui
Széll însuși este, că mai bine se lipsește
de marea majoritate actuală, și mai bucu-
ros s'ar sprigini pe un partid mai consolidat
și compus din elemente homogene, la al că-
rui sprigiu necondiționat poate calcula. Ele-
mentele ortodoxe ale partidului de sub pi-
cioare. Discursul primului ministru, de anul
nou (cazuniu obiectivitate de felicitări oficiale
împreună cu declarațiuni politice de ac-
tualitate) cu toată probabilitatea va aviza
asupra cuvântului de ordine, cu care va
porni partidul liberal în lupta electorală.
„Liberalismul“, „unitatea statului maghiar“
și „menținerea baselor pactului“, vor domina
în proclamațiile partidului.

Lozincă mercantiliștilor și a agrarilor,
e, că se vor amesteca în această luptă...

Deși slăbiți, și cam guvernamen-
taliști în timpul din urmă, kossuth-
iștii credem că nu prin popularitatea
lor între alegători, ci mai mult din
grația guvernului, care va încungiura
ori-ce formă a terorismului vor intra
în parlament în formă de opoziție mi-
luitoare.

Nu ne vine însă a crede, că ace-
easi atitudine va păstra-o guvernul
și organele sale față cu „reacțiunea“
catolică, față cu partidul popular, pe
care l'au făcut deja să simtă în ale-
geri suplimentare că i-au rezervat
unele „forme“... de combatere.

Partidul popular e socotit de
guvern ca cel mai periculos vrăjmaș
al său și de fapt și este cel mai
bine organizat.

Pe când situația precară a kossu-
thiștilor ni-o învederează îndeajuns
și acțiunea lor — propagandistă din
timpul din urmă.

Așa, bunăoară, la Gödöllő s'a
ținut de curând o întrunire populară-
independențistă, la care s'a luat, între
altele, concludul următor:

... În interesul viitorului partidului
independențist greu amenințat prin lipsa de
acțiune și neglijarea intereselor poporului,
pentru cucerirea libertății poporului și in-
dependenței statului, ... ar fi să se întee-
meze un nou partid independențist cu o di-
recție radicală și în adevăr democratic“ ...

Unde-i kossutismul din vremea
lui Szápáry?

Acestea sunt partidele politice
maghiare, ai căror reprezentanți în
parlament vor reprezenta interesele
maghiare din statul Uugaria.

Se pregătesc, și își fac socote-
lile, ca să mai stăpânească și pe vii-
tor țara noastră a tuturor, — spre
mărirea „ideei de stat maghiar“.

Noi, naționalitățile nemaghiare
privim numai, cum ele își împart stăpă-
nirea asupra noastră, ca în țaria lor
este în desunirea noastră.

Datoria noastră este însă, ca în
fața acestui spectacol să ne dăm
seama de noi înșine, să muncim ca
să ne întărim, și va veni vremea să
ne validăm cu rosturile noastre.

G. C. Cantacuzino.

Doi ani au trecut de când, într'o zi
tristă și ploioasă, un lung și tăcut convoi a
urmat cu sufletul îndurerat sicriul simplu, în
care zăcea corpul neînsușit al unui om, care
fusesse energic, credinț și statornic în per-
soană, al unui mare și vrednic urmaș al lui
Ion Brătianu, al unui bun Român — al unui
excellent cetățean — al lui Gogu Cantacuzino.

Tul neîntrerupt al evenimentelor nu înce-
tează a ne ține tot înainte spre destine necu-
noscute și a ne depărta tot mai mult de punct-
ul de unde am pornit. Asta e viața, așa e
viața, și cea publică și cea privată. Numai
puțin sunt, cari lasă o urmă neștearsă în spi-
rite, a căror lumină revărsată în inimă nu se
stinge nici odată și pe cari n'ici când actua-
litatea cea mai arzătoare și pasionată nu-și
poate eclipsa.

Dintre aceștia, unul e în veci neuitatul
Gogu Cantacuzino, care, precum spune poetul,
de câte-ori se vor evoca memoriile cele mai bune
și alese, se va pomeni și numele său. Nu nu-
mai că nu e uitat și nu va fi uitat nici odată
acest fruntaș al neamului, și viguros condu-
cător al partidului național-liberal din Româ-
nia, care a jertfit idealurilor sale tot ce îi dă-
dura moștenirea și talentul, dar, din contră,
de câte ori e luptă mare pentru naționalitate,
spre el ne merge gândul.

Dacă o moarte crudă nu l'ar fi răpit
fără milă și ar mai fi între cei vii militan-
tul neîntrecut și organizatorul victoriilor, cine
ar fi mai aprig, în lupta grea pentru păstra-
rea avutului strămoșesc?

... Fie-l țărina ușoară și amintirea veci-
nică marelui cetățean și Român!

„Secolul“.

Din România.

Noua organizare a comunelor rurale
în România. Zilele acestea se va depune
pe biroul Senatului proiectul de lege pri-
vitor la noua organizare a comunelor ru-
rale. După acest proiect de lege comunele
rurale vor avea cel puțin 600 de locuitori.
Nouăle circumscripții se vor stabili la în-
ceput de către consiliul de miniștri, după
avisul consiliilor județene. În capul fiecărei
circumscripții comunale va fi un primar ales
de consiliul comunal printre consilierii co-
munali sau printre alegătorii comunali.

Căminele dependente de comună vor
forma despărțiri, în capul cărora se va afla
un delegat al primarului, fără ca să aibă
cancelarie. Principala atribuție a acestor
delegați va fi de a face acte de stare ci-
vilă. Printr'un alt proiect de lege, d-l C.

Olănescu, ministrul de interne, organizează pe notari. Notarii vor avea atribuții curate comunale și vor avea în deosebi sarcina de a aplica legile de ordin general. Se va înființa o școală de notari și pe viitor notarii nu se vor recruta decât dintre absolvenții școlii.

DIN BUCOVINA.

Discursul domnului Dr. Iancu cav. de Flondor, ținut în ședința Camerei provinciale de Joi, în 20 Dec. st. n.

Înaltă cameră! Cu toate că n'am avut de gând să vorbesc chiar acum, căci aveam să-mi rezervez cuvântul pentru alt obiect, însă prin neașteptata îmbolnăvire a tovarășului meu de luptă Dr. George Popevici, mă simț îndemnat să intru imediat în desbatere.

Nu tăgăduiesc, chiar din capul locului, că voi vorbi și vota *contra* *budgetului*, și dacă o fac aceasta, nu o fac atât din cauza neîncrederii ce aș avea-o față de comitetul țării, ci mai ales pentru că *nu am absolut nici o încredere în guvernul țării și în genere în guvern.*

Am auzit chiar și astăzi din însăși gura marelui țării în ce stare miserabilă se află finanțele țării și că o grabnică sanare a acestora e o imperioasă necesitate. Că această sanare nu s'a putut realiza pe calea aceasta, eu n'am stat nici când la îndoială.

Proiectul e anticonstituțional și cea mai bună dovadă despre aceasta e, că o lege provincială nu poate fi valabilă pentru Bucovina, după ce a fost respinsă de camera provincială dalmatină.

Asupra acestei chestiuni nu voesc să mă țin mai departe. Guvernul și a retras proiectul său și aceasta este după părerea mea un fapt foarte îmbucurător. Nici decum însă îmbucurător nu pot numi adevărul, că guvernul influențează și a influențat de repetate ori finanțele țării, nu spre a le îndrepta, ci spre a le ruina.

Oratorul arată pe larg acest lucru, cu argumente puternice și foarte temeinice: abuzuri cu fondul țării, cu înființarea de fabrici de zahăr etc., etc., apoi continuă despre volnicile la alegeri:

departe. Nu voi căuta să întregesc, și nu le voi povesti, nu mă voi ocupa singuraticile alegeri ale electorilor...

Să trecem la actuala alegere din Storojineț. Un corp numeros de jandarmi, 24 de oameni, a sosit deja la 3 ore dimineața cu comisarul de poliție Krzesanow-ky — care și-a mai luat ca sucurs pe un conceptist și un comisar din Cernăuți — în localul de alegere. Toate ușile și ferestrele, cari deobște erau libere, au fost închise, și când alegătorii noștri — la 8 ore era fixat începutul alegerii — au venit, comisarul a dat un semn și jandarmii înaintează contra alegătorilor români și-i tragează cu stralul puștei și cu împunsături de baionete, pe când pe ușa din dărăt și prin fereastră, trecând pe dinaintea jandarmilor, intră d-nii alegători ai guvernului și în 10 minute au umplut localul de alegere. În acest timp au fost mai mulți alegători români răniți și unii chiar grav. Un alegător a fost lovit peste frunte, altul a fost împuns cu baioneta în falcă. Pertracțiile despre aceste răniți urmează acum la judecătoria districtuală din Storojineț. Atenă făcut prin vuetul mare ce era, am aruncat o privire prin fereastră afară și vă asigur că — fără să iau în considerare partidul politic, cărui aparțin și programul meu politic — am fost adânc indignat despre acea procedură. Oamenii blânzi, cinstiți și onesti ai tîrgului Storojineț vin la alegere și sunt tratați în modul cel mai brutal, și în cel mai brutal și crud mod sunt ghionțiți cu straturile puștilor și răniți cu împunsături de baionete, pentru că au venit să facă uz de dreptul lor de alegere, — și domnii comisari, reprezentanți într'un număr destul de considerabil, privesc liniștiți la această procedură. În acest moment am prins pe comisarul de poliție de braț și i-am zis: „Priveste situația, d-le, vei răspunde d-ta pentru urmările ce ar putea să se întâmple?” — „Nu!” — „Atunci de ce nu intervi?” — „Intervenția mea nu ajută nimic”.

Atunci m'a rugat pentru intervenținea mea. Sub condiția — am răspuns — dacă va griji ca oamenii să intre în casă, fiind sala cea mare de ședință desartă. La aceasta el mi-a răspuns, că așa ceva nu s'a făcut nici odată, și sala de ședință nu s'a folosit nici odată pentru alegere.

Da, aceasta putea să fi fost înainte just, pentru că nu era o participare așa mare a alegătorilor. De astădată însă, și după ce vezi că așa de mulți băbați cer să fie lăsați în lăuntru, trebuie numai de-

cât să dai liber și acest local. La acestea el mi-a răspuns: „Eu declar numai acest local ca local de alegere, și cu aceasta s'a sfârșit! Dar după puțină recugetare și vă zînd spiritele întăritate, se moaie puțin la urmă dă voie să se deschidă fereastra și aceia dintre alegători cari vor fi strigați, să intre în localul de alegere. Această procedură s'a observat prin v'r'o 10 minute și a avut ca urmare că lista noastră a avut un avans de 12—13 voturi. Dar ce se întâmplă? Cu tot felul de tertipuri atât în local, cât și afară de local se inscenează scene turbulente, astfel că comisarul la sfârșit a zis: Pe lângă așa un vuet nu pot face alegerea, trebuie să închid fereastra — și fereastra a și fost închisă cu tot protestul meu. Din acest moment alegătorii români au încetat a mai vota, pentru că nu au ajuns la aceea să voteze. Ceia!lți comisari au grijă pentru aceasta, ei și-au împlinit serviciul într'adevăr în mod escelent. Dar eu nu mai voesc să vorbesc despre acești domni, pentru că la urma urmelor eu nu-i pot face pe ei responsabili pentru procedura lor.

Ei bieții se află în acea stare de compătimit, în care se află tot amplotul politic, care nu-și poate manifesta convingerea sa, ci trebuie să joace așa cum i se cântă de sus. Vai de capul lui, dacă e avisat la leașa sa; el e silit în fine să-și înădușe convingerea sa subiectivă sub povara celei a prepozițiilor săi până la atare grad, că încetează a mai fi bărbat și este degradat la o unealtă fără voință, ba prea adese fără conștiință. Și din altă cauză nu mi place a mă ocupa de acești domni comisari și amplotați politici subalterni, pentru că nu sunt deprins a trage cu tunul în vrăbii. Eu cred că stă mai pe sus de orice îndoială faptul, că căpitania districtuală s'a făcut vinovată la alegerile din Storojineț de abuzul autorității (Missbrauch der Amtsgewalt). Eu n'am să-mi rostesc astăzi sentența mea asupra acestui abuz, o spun însă chiar astăzi cu toată greutatea, pe cine îl țin eu de autorul intelectual al acestor abuzuri: Pe nime altul de cât pe domnul president al țării!

Dar vedeți, domnii mei, față d' alegătorii de români din Storojineț s'a procedat nu numai brutal, ci aproape într'un mod mizelesc și iresponsabil, și din aceasta pu-

inteligenta română nu a fost față la alegeri și domnii au avut mână liberă.

Prin aceasta s'a făcut o nedreptate mare nu numai partidului nostru și alegătorilor partidului nostru ci mai mult! Rușinea lovește în fața întregii țări! Nu este vorba de unul sau doi alegători români, ci despre alegătorii din Bucovina, cari sunt tratați într'un mod mai rău decât vita. Dar eu — vă asigur, d'lor, și despre aceasta sunt deplin convins, că dacă acești alegători ar fi vite și noi nu camera provincială, ci o societate de protejare pentru animale, noi am trebui numai decât să protestăm în contra unei asemenea proceduri. (Aplauze sgomotoase). Domnul mareșal intrerupe pe vorbitor, declarându-i că afacerile de cari vorbește cad în competența camerei imperiale și că dacă nu va vorbi la chestie, îl detrage cuvântul.

Dep. Dr. Flondor: Regret foarte mult, că Esc. Sa, care până acum a avut totdeauna de principiu salvarea libertății de a vorbi și a și scutit-o în măsura cea mai largă, acum face o excepție cu mine. Regret foarte mult că sub ast-fel de condiții nu pot vorbi mai departe, și că așadar trebuie să rezinez la continuarea espunerilor mele.

Din congregatia comitatului Caraș-Severin.

Sub titlul acesta a apărut în „Tribuna Poporului”, Nr. 228 un comunicat, în care între altele le zice, că membrii români din congregațiune au reprobat vânzarea alor 223 jugere din islazul comunei Petnic, — ear' majoritatea a aprobat vânzarea.

Dacă este ac-st lucru adevărat atunci numai mulțumii putem Românilor din congregațiune, că au luat în apărare comuna noastră.

Cu toate acestea, eu unul nu aș pute crede ca congregația comitatensă să aibă curajul de a vinde din islazul nostru în licitațiune publică pământul comunei noastre ce presupun, că sau corespondentul d voastră nu a înțeles pe raportorul din congregațiune, sau acesta a referat într'alt sens decum de fapt stă lucrul.

Lucrul stă așa: Reprezentanta comunei Petnic în una din ședințele sale a decis, că pentru biserica gr.-or. română din Petnic cedează locul din mijlocul comunei, pe care stă hambarul comunal, pentru a se

edifica o casă parochială. A decis totodată că pentru biserica gr.-or. română din Petnic e dează pământul de două jugere clasa I. pentru lărgirea morminților (cimiteriului); cari decisiuni s'au aprobat în congregațiunea comitatensă din Maiu a. c.

Tot atunci s'a respins de congregațiune decisiul reprezentanței comunale, care cadase pentru biserica gr.-or. română din Petnic 10 jugere, pentru școală 10 jugere și pentru fiecare locuitor din comună 1 juger, cu totul 223 jugere din islazul comunal plin de tufe și spini, din care nu a avut comuna nici un folos, cu îndatorirea ca afară, de biserica și școală fiecare locuitor să plătească după jugerul ce primește 6 coroane în casa comunală.

Motivul congregațiunei, prin care s'a respins acest angajament a fost: că congregațiunea numai sub condițiunea aceea încuviințează hotărîrea reprezentanței, dacă aceea se învoaște ca fiecare locuitor, care primește un juger din islazul amintit plătește taxa prescrisă pentru răcumpărarea ocupațiunilor, adică 24 coroane. — Unde este aici vorbă de vânzare?

Resultatul acesta congregațional a fost comunicat comunei convocate anume în scopul acesta; comuna a declarat, că răcumpărarea ocupațiunilor poate fi cu 24 coroane, ear' pentru un pământ pe care trebuie să-l curețe cu mari cheltuieli, nu se poate învoi la taxa aceasta de juger. Totuși fiindcă comuna nu are nici un folos de pământul acela, care curățindu-se ar da niște livezi frumoase, de cari au mare lipsă, se învoaște întreaga comună, ca afară de biserica și școală să plătească fiecare locuitor după jugerul ce-l primește taxa de 10 coroane în casa comunală — ear' banii ce se vor aduna din pământul acela să se depună la o bancă spre fructificare, din care apoi să se poată plăti preotul sau alți oficiali comunal, despre cari ulterior se va decide.

În sensul acesta a hotărît apoi și reprezentanța comunală și decisiul ei s'a așter nut congregațiunii spre aprobare.

Din cele arătate deci se poate vedea, că noi nu am cerut vânzarea islazului după cum se afirmă. Noi am cerut împărțirea alor 223 de jugere gratuit pentru biserica și școală, taxate pentru locuitorii comunei noastre după numărul de pământ.

Dacă congregațiunea comitatensă a hotărît alt-cum, atunci primind resultatul acesteia, ne vom face datoria.

Petnic, 25 XII 1900.

Iosif Giurginea,
prim episcop și reprezentant comunal

Către cititorii noștri.

În curînd se încheie anul și mulți dintre abonenții noștri nu și-au plătit încă ce dătoresc. Îi rugăm pe toți să bine-voiască a-și achita cât mai repede abonamentul, alt-fel li-se va sista trimiterea foil.

Redacția și Administrația.

Dela Consistoriu.

Eri, în 14/27 Decemvrie a. c., Consistorul plenar al diecesei Aradului a ținut ședință sub presidenția P. S. Sale Dlui episcop Iosif Goldiș. Între altele, Consistorul în această ședință a adus hotărîri și asupra următoarelor agende:

Afacerea parochiilor din Mehala. Încă în 1895 Consistorul decretase sistemizarea unei a doua parochii în comuna Mehala de lângă Timișoara și cu publicarea concursului însărcinase comitetul parochial și pe protopopul tractului Timișoarei. Afacerea însă cu vedită îndărătnicie mereu s'a trăganat.

Intervenind într'astea și moartea parochiului de-acolo Ioan Istin, s'a insistat din nou, ca, pe lângă îndeplinirea parochiei vacante, să se publice concurs și pentru a doua parochie, ca sistemizată de clasa primă.

Avînd însă interesul de-a așeza în aceasta pe un om al său, calificat pentru clasa a doua, protopopul

a înduplecat comitetul parochial stărue pentru publicarea concursului pentru parochie de a doua clasă.

Afacerea s'a rezolvat acum definitiv: Consistorul în ședința de astăzi a îndrumat comitetul parochial și pe protopopul concernent, ca să îndeplinească ordinul consistorial fără amîinare în sensul hotărîrii sale.

Protopopiate vacante. După un delungat serviciu prestat cu zel și devotament pe terenul bisericesc-eclesiar, venerabilul protopop Ioan Groza din Halmagiu s'a retras și și-a cerut pensionarea. Consistoriul cu regret luînd la cunoștință retragerea parochiului Groza i-a acordat pensia bine-meritată.

Tot în această ședință s'a revănit și asupra cauzei fostului protopop al Aradului Moise Bocșan. Revenind cînd adevă și D-sa temeinic și corectitatea procedurii Consistoriului, s'a gândit și el să-și dea demisia și să cerut pensionarea. Consistoriul a luat act de cererea dînsului și i-a acordat și părintelui Bocșan pensia foarte puțin meritată.

În urma acestora Consistoriul și dispus deja întregirea ambelor protopopiate vacante.

Ultime știri.

Londra, 27 Dec. Trupa engleză care urmărea pe Burit retrasă dela Burit town a fost atrasă în cursă. Aproape toți călăreții yeomanry au fost prinși. Lângă Burgersdorp englezii de-așezat au suferit multă pierdere, trebuind să se retragă dinaintea Burilor.

În districtul Filipstowen peste 150 olandezi s'au alăturat către Burit care au năvălit în Capland.

Londra, 27 Dec. Armata care stătea sub comanda locuitorului lui Kitchener, generalul bur De Vett a prins.

Englezii au suferit pierdere foarte mare. În același timp De Vett a reușit să împrăstie aripa dreaptă a oștirii engleze care voia să-l impede a trece în Capland. De Vett s'a unit asidu cu resculatîr din Capland.

Haga, 27 Dec. Prințul Henrich de Mecklenburg, logodnicul reginei, a vizitat pe Krüger, care după amiază i-a întors vizita.

Intîmplările din China.

Londra, 27 Decemvre. Cu data de 23 Decemvre se telegrafează din Peking, că nota reprezentanțîiunilor puterilor străine pentru tratativele de pace s'a predat a doua zi, 24 l. plenipotențîiilor chinezi, dintre care de față a fost numai prințul Cing, de oare-ce vice-regele Li-Hung-Ciang s'a aflat foarte greu bolnav, astfel, că dînsul nici nu va pute să conducă conferențele ce încurînd au să urmeze. La primirea notei, prințul Cing a declarat, că imediat o va prezenta împăratului și răspunsul acestuia nu mai decât îl va comunica reprezentanțîilor străini.

Într'aceste Boxerii urmează înaintea cu revoltele și ucid mereu dîrîndurile creștinilor; ear trupele aliate îi iau într'una la goană.

Să ne ținem legea!

Nu cred că e nimic mai frumos
pe lume și mai plăcut înaintea lui
D-zeu decât aceea: când cineva
iubește legea în care s'a născut; și
contră, nu e nimic mai urcios
pe lume, mai neplăcut lui D-zeu, ba
pecat strigător la cer mai mare decât
când cineva se lapădă de legea sa,
respectiv de biserica și națiunea sa.
Spădatu-s'a Juda și a vindut pe
teritoriul Cristos; și ce a fost urmarea?
Și-a ales streangul, adică s'a
spânzurat! Mare pedeapsă vor avea
petreacă cel-ce-și lapădă: limba,
seamul și biserica, căci va zice
acelora Domnul: „Tu slugă ne-
rădăcină și necredincioasă, nu numai
ai îngropat talantul (credința) ce
am dat, dar l'ai lapădat și nici
l'ai voit să ști de dînsul: în fo-
cul cel de veci să ajungi etc. etc.”

Și greu păcat trebuie să ajungă
pe aceia, cari se lapădă de credința
lor străbună, pe care strămoșii lor au
păstrat-o cu mare grijă, chiar și su-
ferind multe necazuri pentru dînsa,
și pe care au lăsat-o ea și următorii
lor — asemenea să facă!

Să ne întrebăm însă: facem noi
asa? Unii — da... unii... ba...
căci zilnic ni se dă ocaziune să ve-
dem și între noi o mare parte de
oameni, de aceia, cari numai se joacă
cu biserica și națiunea, pe cari le
cred de niște lucruri de puțină în-
semnătate, căci vedem pe unul că
trece la altă religie, pe altul la
altă națiune, lăsând astfel după ei
numai blăstămii cel mai strașnic, care
are urmare peste nepoții și străne-
poții lor, ear ei trăgînd un păcat
atît de grozav, din care nu vor mai
eși, ci pururea vor plînge pentru el,
și ca și Cain, nu vor mai afla odihnă
în sufletele lor. S'au înmulțit pe toate
locurile niște oameni, cari nici nu
voiesc să știe de aceea ce au moște-
nit dela părinții lor, ci ascultînd după
gurile unor netrebniți se fac „pocaiți”;

și se înmulțesc pretutindeni acești oa-
meni fără de suflet, cari își uită de
credința, de datinele și simțul străbuni-
lor lor.

Peste tot luînd, vedem că între
poporul nostru avem și oameni de
aceia, cărora numai ceva dacă nu
le convine (mai adese-ori de preot
ori învățător) amenință cu unire, po-
cism, cu trecerea așezămintelor no-
stre (școalelor) la străini etc. —
lucruri, cari într'adevăr, numai oa-
meni cari își uită de ei și oameni
fără de suflet le pot face, căci dacă
preotul și învățătorul comite ceva, —
este lege, au acestia autorități și nu
trebuie de aceia, ca nici unul să-și
lapăde biserica și națiunea, pe care
strămoșii nostri cu mari necazuri
le-au păstrat, mai preferînd a suferi
prin munți și păduri decât pe acestea
a le perde.

Toate ar merge cum ar merge,
dar când vezi între astfel de oameni și
cu carte — atunci într'adevăr te
jighează...!

Până când vor merge trebile
astfel — nu va fi bine! Noi, ca po-
por socotit azi între popoarele culte
europene, nu trebuie să suferim de
acestea între noi, trebuie să căutăm
a desrădăcina din noi astfel de în-
clinări rele, desprețindu-le și iubind
aceea-ce ni-au lăsat părinții nostri:
limbă, biserică și națiune; să nu ne lă-
săm amăgiți de oameni răi, ci dacă se
ivesc de aceștia printre noi, să cau-
tăm a-i abate dela calea rătăcirii, aco-
modându-ne principiilor sfinte, căci
nu e virtute și respective faptă bună
creștinească aceea, când tu grijești
numai de tine, ci când poți ajuta și
altuia, abătîndu-l dela calea rătăcirii
la adevăr, dela întunec la lu-
mină etc.

Să fim tari în credință, să ni-o
păstrăm și să ne asigurăm credința,
ear pe lângă aceasta ni-am asigurat
și limba și națiunea, și la timpul
său putem zice: „Doamne! Cinci
talanti mi-ai dat, iată-i înapoi îndoiti,

căci cu cei cinci am mai câștigat
cinci!” — și astfel să ne așteptăm
răsplata cea dreaptă.

Sus să avem inimile — și tari
să fim în ale noastre!

Monștor, la sf. Nicolae 1900.

I. Furdianu.

Să ne apărăm școlile!

Câte-va cuvinte, pe cari bravul nostru
preot Aron Domșia le-a rostit către iubiții
sei poporeni Duminecă în 10/23 Dec. a. c.
sunt sigur că merită a fi publicate în preșul
dumneavoastră ziar „Tribuna Poporului”,
pentru care lucru Vă rog foarte mult, și
aceasta pentru a se vedea, cât de bine își
cunoaște acest brav preot chemarea sa, și
pentru-ca purtarea sa să servească de ex-
emplu și altor preoți ai bisericilor noastre.
Eată-le.

„Cu durere vîd, cum căți-va dintre
d-voastră cred că prin faptul, că „î dau
copiilor la școala de stat maghiară, nu vor
mai plăti neînsemnata sumă, cu care flo-
care contribuim pentru formarea salariului
învățătoresc. Amară înșelăciune, căci vai
voul acelor cari credeți atît de greșit; nu,
nu veți putea scăpa decât numai atunci, când
falnicul nume de Român, nu veți mai me-
rita să-l purtați, și exclusi veți fi atunci a-
ceia din sinul nostru, din biserica noastră
și din toate împrejurările noastre, toți aceia,
cari până acum ați fost frați ai noștri. Au
nu vedeți, iubiților, cât de mult ne aflăm
amenințați de către stăpînii noștri Maghiari
de astăzi, cu școala de stat, care deja se
află înfrîntă chiar în comuna noastră?”

— Apoi deosebit de aceasta vredni-
cul nostru preot A. Domșia, împreună cu
dl Dr. Nicolae Racoja, directorul băncii, „Ra-
cojana”, care de asemenea în tot-deauna a
fost cel mai cald în spriginirea școalei și
biserice, de astă-dată, Duminecă (8/16 De-
cemvrie a. c.), au înălțat și mai mult vaza
biserice și școalei noastre.

Adunându-se poporul nostru în școala
română, au procedat la alegerea senatului
bisericesc și școlar, dînd și aci ambii noștri
conducători semne de o adevărată ener-
gie arătînd poporului nostru prin niște cu-
vinte pline de adevărat patriotism, cum tre-
buie să lucreze un adevărat senat bisericesc
și școlar, și care este adevărată sa menire.

Poporul nostru a fost într'adevăr viu
mișcat până la înimi!

Căta deosebire este între trecut și pre-
sent!

A fost o adevărată serbătoare, când
noul membri aleși, în fața poporului au de-
pus jurămint, cum trebuie să lucreze de
acel înainte, cu mare zel și activitate, pen-
tru binele școalei și bisericei noastre mai
presus de toate

Șeica mare, la 11 Decemvrie 1900.

Cu toată stima:

Zaharia Dobrotă.

Un steag românesc de 144 ani

Conferință ținută în Casina română din
Blaj la 9 Dec. 1900 de Dr. Augustin Bunea.

(Continuare).

Protopopilor a scris episcopul, între
altele, acestea: „Pentru a căror plinire și
ducere în viață”, am adunat cinstiții asesori
a clerosului nostru, cu cari împreună înțe-
legîndu-ne, de lipsă am aflat, eum acest
prilej de vrednicie să nu treacă, ce după
măsură slăbiciunii noastre cu tot dinadinsul
împreună să alergăm, și pentru ace ea s'au
aruncat de tot preotul cinci florinți ungurești
într'acest chip: ca luîndu-se comiseul,*)
îndată să se vestească, și a se strînge să
înceapă, și strîgîndu-se îndată aici la per-
ceptorii, cari s'au rînduit, preacinstitul no-
tariu Avram Dăianul, și cinstitul protopop
Maniu Tiurianul, să se trimită, așa cum
până în viitoarele sărbători a nașterii Dom-
nului nici o restanție să rămăie, că fiind
lipsa obștii și slujba împărătească, cu exe-
cuție și cu mai mari cheltuieli se va scoate.

„Lîngă aceasta luînd aceasta vei
avea grije, unde s'ar găsi cai spre slujba
cătanească acar***) de ce pînă or fi, numai
alb nu, cu drept preț să-i iai și în credință
până la o vreme, concredem, că nimenia
dintr'ei noștri nu l'ar tăgădui, spre acest
bine de obște.

„Așijdere vei avea datorie și mare
strădanie, să vestești pentru voinici, cari
vor avea voi și lor, și neamului a face cinste
și înălțatei crîșese credincioasă slujbă, spre
binele viitoriu să-i aduni, ca să fie cătane
călărețe bine îmbrăcate ca voinicii din re-
ghimentul lui Kálnoki, și armate.

„Fiind că nemișii sunt datori a da
ajutoriu, cari ar duc cu noi cătane gata,
sau numai cai sau voinici, nu ar fi datori
a da cu varmeghea****) și aici și-ar face bun
nume neamului.”

Generalul Kálnoki rămase încântat de
ofertul clerului și poporului românesc și

*) Insemnează: strîșit, deplinire.

**) Insemnează: ordin.

*** Insemnează: or l.

****) Insemnează: comitat, județ.

Baladă.

Culeasă de Emilian Novacoviciu, învățător
din Răcășdia, comitatul Caraș-Severin.

Sus la poala codrului,
Văzui zarea soarelui.
Nu îi zarea soarelui,
Ci 'mi-s ochii șerpelui.
Șerpele ce'mi făcea?
Sugea un mîndru de voinic!
Drumarii pe drum trecea.
Iosinel mi-se ruga:
Drumilor, drumașilor,
Faceți bine pentru mine
Și nu scoateți de l'ast căne.
Dar șerpele îmi zicea:

Drumilor, drumașilor,
Drum ați luat, drum țineți,
Aici n'aveți ce căuta,
Că muma-sa mi l'a dat
Încă dela tufășat.
C'un picior l'a leg nat,
Cu mîna țîță i-a dat,
Cu gura l'a blăstămat:
Iosinele, Iosinele,
Suge-mi-le țîțele
Sugă-mi-te șerpele.

Poesii populare.

Sunt trei fete'n sat la noi
Născute'n cinci-zeci și doi;
Încă se țin tinerele
Și încă și frumoșele
Ca maica măicuței mele.

Astă vară-acum un an
M'a cerut un mogoșar;
M'a cerut și l'am lăsat
C'a fost un mocan plouat;
Dar acuma de m'ar cere,
Fie drac cine n'ar mere.

Măndruța mea din Ighiu,
Așteapă-mă că ear viu
Și că ce n'am vînt de mult
Ai gîndit că eu te uit,
Dar eu nu te pot uita,
Că țî-a fost dulce gura.

Crîșcă iadul și mă cere;
Eu fără mîndra n'oiu mere,
Că ea ma'ndemnat la rele;
Vină acuma și ea,
Să ne luăm răsplata.

Fetele din satul nost,
Nu știu bine „Tatal nost”.
Pentru fete nu-i rușine,
Dar nici părinți nu știu bine.

Măndruța cu ochii mari
S'a dat boii pe peptari,
S'o junincă pe oglindă
Să se vadă când se strîmbă.

Nic. Muntean.

(Din Răcășdia).

Tu te duci, badeo, s'orace,
Dar cu doru țeu ce oîu face?
Face-vei, mîndruțo, bine,
Că mai sunt voinici ca mine;
Numai eu vîlu face rău,
Că mă duc cu dorul țeu.
Auzit-am d'auzit,
Că de dor mulți oameni mor
Și de drag mulți oameni zac.
Minciună, băla, minciună,
C'am d'avut și eu un dor
Și n'am mai putut să mor.
Și eu am avut un drag
Și n'am mai putut să zac.

Toată ziua trag cu coasa,
Venilu seara la ciurloasa.
Slobozî, Doamne-o moarte grea
Să moară ciurloasa mea,
Să-mi iau altă netedă,
Albită și rumenită,
Toată ziua la oglindă
Și gunoiu până'n grindă.
Pune-oîu boii la tînjală
Să scot gunoiu afară.
Unde-i casa văruiță,
Acolo-i mîndra urlică;
Unde-i casa ruginoasă,
Acolo-i mîndra frumoasă.

Emilian Novacoviciu,
învățător.

IANCU IN MEMORIA MOȘULUI.

Maî în zilele trecute se abătuse, ca
tot-deauna prin părțile noastre, un moș cu
două călări, cum le numia el, — încărcate
cu doniți și ciubere. Pe sară trase la un om
care de obicei găzduiește pe orî ce străin.
Dorînd să mai afle și eu, ce se petrece prin
Munți, mă abătui de cu seară la omul ce
primise pe prietenul muntean. Ne-am dat în
vorbe mai de ună mai de altă, până-ce ajun-
serăm cu vorba la Avram Iancu, eroul din
Munți.

de dispozițiile luate de episcopul. Deplina sa mulțămire o manifestă și scrisoarea dto Sibiu 20 Noembrie 1756, în care zice cătră episcopul Aron: „Aceasta este într'adevăr și trebuie să fi cea mai plăcută jertfă, când cineva cu cât se poate plânge mai mult, că este asuprit, cu atât se silește mai tare, ca să nu fie întrecut de nime în vederea fidelității sale. Domnia Ta, Preacinstitute, ești cel dintâiu, cărui se poate oferi cu distincțiune toga gloriei”.

Cu această scrisoare generalul Kálnoki a trimis episcopului și o listă a tuturor obiectelor, cu cari trebuia să fie provăznt fie care călăreț, însemnând și prețul lor după „calculul cam-ratic”.

Din această listă vedem, că prevederea unui călăreț cu haine costa pe atunci 66 fl. 32 cr. Renensi, ceea ce pentru 130 călăreți face 8621 fl. 60 cr Renensi. Afară de acestea trebuia să se cumpere corturi și vase de bucatărie în valoare de 176 fl. R. și un steag în preț de 100 fl. Renensi, și astfel echipamentul companiei avea să coste fără de cai, suma de 8897 fl. 60 cr. Renensi. Prețul cailor nu este indicat în lista generalului Kálnoki, care numai atâtă spune că fie-care cal nu poate fi mai mic de 14 palme, mai tiner de 4 ani și mai bătrân de 7 ani. Cred că un astfel de cal nu se putea căpăta mai puțin de 80 fl. Renensi, ceea ce pentru 130 cai face 10 400 fl. Renensi.

Așa dară caili și echiparea călăreților trebuia să coste cel puțin 8997 fl. 60 cr. + 10.400 = 19.297 fl. 60 cr. Renensi. Dacă însă vom considera, că unele obiecte au costat mai mult, de cât era socotit în lista generalului, așa d. e. steagul nu a costat 100, ci 200 fl. Renensi, și dacă vom avea în vedere, că feciorii și caili au trebuit să fie întreținuti câțva timp în Blaj până la asentarea lor, credem că compania oferită de clerul și poporul român a costat cel puțin 20.000 fl. Renensi. Dacă înse vom socoti, că banii erau pe atunci de trei ori mai scumpi ca astăzi, poate că nu exagerăm, afirmând, că jertfa clerului și poporului ar face astăzi în bani de ai nostri 60.000 fl. v. a. sau 120.000 coroane.

DIN ARDEAL.

Băncile și bibliotecile populare. Dacă Românii în unele ținuturi sunt cam inapoiți în cultură și bunăstare, pedecile sunt o sută și o mie. Dintre celea multe scot la iveală și eu deocamdată, foarte pe scurt, numai una și anume: mulțimea bă-

ieților români, cari an de an isprăvesc școala poporală dela sate și pentru mai departe rămân fără lumină, fiind-că școala de repetiție numai pe arare locuri se ține. Din cauza negrei sărăcii, puțini părinți își dau copiii la școală și și aceștia mai mult de silă, ca de voie bună. Aceia, cari până la vârsta de 12 ani și-au câștigat multe-puține cunoștințe, în nevoile vieții și pe acelea le perd, le uită, pentru-că bieții de ei n'au ocaziune, nu să-și înmulțească cunoștințele, dar nici să le rețină pe celea câștigate în cei 6 ani de școală. Ei făcându-se junăseni, întru nimica nu sunt mai deosebiți, mai cu vază, ca ceilalți, cari de loc n'au cercetat școala.

Ast-fel nu-i mirare, dacă între sătenii noștri români nu se ivește nici un entuziasm și nici o dragoste către școală, ba din contră se aud multe cărteli în contra ei. Pentru mult bine din lume nu i-ai putea face să-și revină la gânduri mai senine față de școala de ei susținută, încât în mulțime de ținuturi numai cu mare silă, sau ce e și mai rău, numai pe calea execuțiunii își ved școasă luminătorii școlai, luvățătorii, plata dela poporul sătean. Starea aceasta este și bolnăvicioasă și dureroasă; de aceea lecuirea acesteia cât mai grabnică se impune ne'ncungiurată și acum neamănat, cu atât mai virtos, că alte popoare le vedem prin cultura din școlile câștigate — așa zis — sburând către cultură și bunăstare.

Ca jertfa adusă până acum de poporul sătean român în susținerea școlai sale românești să nu se spulbere în vânt, fără nici un folos, ear de altă parte, ca ei să fie împintenați la jertfe și mai mari față de școala sa, se recere să fie isbit în față de ceva folos *spiritual* ce rezultă din școala sa. — După părerea mea, numai ridicarea *bibliotecilor populare* prin satele românești ar aduce acest folos, care, fiind alcătuite numai din cărți pentru popor, multă lumină ar vărza în urma lor și l-ar îmboldi la mai mare entuziasm și dragoste față de școală.

Și fiind-că deocamdată foarte în silă ai pute urni poporul la ceva jertfă mai mare ca până acum față de soartea sa, — apropiându-se timpul secerișului bănelor românești, când adevă se împart venitele câștigate de ele în cursul unui an, — o parte din acelea venite, care sunt menite pentru scopuri culturale, o vor revărza asupra susținătorilor lor în chip înălțător de suflet prin aceea, că în ținuturile românești, de unde își trag sucul de viață, vor ridica *bibliotecile populare*; acestea apoi, servind ca loc de întâlnire pentru junii esiiți din școala poporală, vor fi păstrătoarele cunoștințelor

câștigate în școale, nu numai, dar prin înființarea lor s'ar delătura una și cea mai temeinică din nenumeratele pedici, care de-a curmezișul stau în calea culturii și bunei stări, poporului sătean român.

Băncile românești prin aceea, că vor sprigini înființarea bibliotecelor populare în ținuturile, unde ele înfloresc, își vor eterniza nume nemuritor în inima tuturor Românilor, ear recunoscătorul popor sătean, sătos de lumină — mult folos va avea din acelea.

Dă, Doamne, ca așa să fie.

Eugen Tordășianu.

Dela sate.

Declin, în 11/24 Decembrie 1900.

Ajungând vacantă parochia primară din comuna noastră, prin hirotesirea preotului Ioan Pepa de protopresbiter al tract. Buziaș, s'a reîntregit acea parochie Dumieacă în 10/23 Decembrie. După celebrarea sfetei liturgii, în decursul căreia o impresie plăcută a făcut asupra credincioșilor prezența fostului nostru preot, a P. O. D. Ioan Pepa, care cu vocea-I sonoră și plăcută a cântat priceasna „Ochiul” și după invocarea Sfîntului duh împărțindu-se anafora, am trecut cu toții în sala școlai unde P. O. D. Maxim Popovici deschide ședința prin o vorbire acomodată la astfel de ocaziuni, și constituindu-se biroul sinodal, se dă citire actelor în care se arată că: la parochia susnumită au recurs trei teol. abs., anume: Ioan Coșariu, Nicolae Cibianu și Teodor Șandru, dintre cari Ioan Coșariu retrăgându-și recursul, sinodul cu mare părere de rău primește retragerea lui; prin urmare având cești doi din urmă calificațiunea recerută pentru parochia de clasa II, și după ce și comitetul parochial în ședința sa premeară l'a candidat, s'a purces la acul alegerii.

Votarea s'a făcut la apel nominal. Aici am observat, că lista membrilor sinod. era mancă; în prezența alegătorilor s'a cusut cu ață; unii erau neîndreptățiți induși în ea, ceea ce se vede de acolo că conform §. 5 din Regulament nu s'a publicat în birou cu opt zile mai înainte de ținerea sinodului, ca reclamarea să se poată face la sinodul proxim.

Răspunzând însă și așa alegătorii prezenți la apelul nominal, a rezultat: Teodor Șandru teol. abs. din Caransebeș 46 voturi, Nicolae Cibianu 1 vot, unii au abstat, prin

urmare presiului declară de ales pe numele Teodor Șandru.

Gratulam alesului, punându-ne întru derea că: misiunea o va implini amănunțit carierei ce și-a ales.

Iosif Ivan, econom.

„Un răspuns”.

(Sau blamagiul tinerimei din Cluj.)

Abia acum aflu, că tinerimea din Cluj a aflat de bine a răspunde la articolul „Răspuns” al lui Claudiopolenses în unul din numerele „Tinerimii”.

Nu știm, dacă tinerimea universitară din Cluj se identifică cu productul spiritului al celor 4 domni cari au faurit „răspunsul” — constat însă, că articol, care să dovedească atăta sărăcie, încă nu s'a scris, și numele tinerimei. Pentru-că, sau se identifică tinerimea cu cei 25 tineri înscriși la banii dlui Vajda de membri binefăcători în fondul școlai de fete din Cluj, — sau nu.

Dacă da, atunci nu are cuvânt a răspunde la cele scrise de noi; ear' dacă nu, atunci demnitatea tinerimei cerea, ca să enunțe scurt și precis, că tinerimea din Cluj nu ia răspunderea pentru cei 25, cari particulari au luat parte la adunare.

Ce face însă tinerimea din Cluj — prin mandatarul al sei? Declară cele scrise de noi de „neadeveruri crase”, ear' în cele mai mătoare aprobări și întărește aproape veridic tot ce noi am zis referitor la stările din Cluj; și în loc să înfiereze procedura din Dr. A. Vajda, îl ia în apărare și se demită la cel mai servil cult personal.

Să vedem însă „Răspunsul” înasul.

După-ce în alineatul prim se susține că articolul nostru conține „neadeveruri crase” și „insulte grave”, — mai la înălțime însă din nou tot ce am scris noi despre relațiunile din Cluj și exclamă: „aceste sunt fapte triste, dar adevărate” și ne doare că se putem numai plânge, ear' ajuta nu”. Apoi ne rugăm: e acesta un „Răspuns” serios?

Să vedem „insultele”. Am susținut, că dl Vajda a solvit 50 fl. — taxe pentru membri, și că au fost înscriși și de aceia, cari nici nu au fost măcar întrebați înainte.

Constatăm, că despre acest fapt, domnișorul cu răspunsul tac tăcerea peștelui, pentru-că pe lângă toate că și-au pus de gând „a-i lăsa” dlui Vajda, care a fost prezentat într-o

„L'am cunoscut bine; și cum să nu-l fi cunoscut pe Iancu — zise prietenul — când avea neamuri de aproape în comuna noastră Gârda de sus; și anume, pe Sofia, soția lui Pașca Urs, care îl era chiar nepoată adevărată; apoi mai era neam și cu popa Alexandru. La aceștia doi găzduia el mai mult și ori unde să fi umblat peste zi, pe sară totuși numai la unul din acești doi dormea. Ziua mai de obicei petrecea la judele Purcel Petru, când adevă petrecea prin comuna Scărișoara. Iancu era unul din cei mai dibaci pescari; priindea cu mâna goală atăția pești, cât nici zece inși nu ar fi prins. Odată pescuind pe vale, în vremile lui din urmă, îl întâlnește gornicul Pura Gheorghe și îi spune să iasă din vale, căci nu-l iertat să pescuiască. Iancu ese și se prefăce a fugi, gornicul prinde curagiu și o ia după el cu cugetul să-l batjocorească. Iancu se oprește localul și așteaptă pe gornicul Pura, îl înhață apoi cu o mână de după cap, ear cu ceialaltă îl apucă picioarele pela jumătate și cât al elipi, gornicul fu aruncat în mijlocul apei. Iancu stete puțin, se uită să vază ce va face gornicul. Acesta însă nu mai avu poftă de a se măsura cu el. Din depărtare asculta numai cum îl dojenea Iancu și cum îl întrebă, că de ce nu lasă el oamenii să prindă „florulele” lăstate de

Dumnezeu — așa numea el păstravi; și de ce să prinde el cu nebunit? De atunci — adause prietenul, — n'a mai avut Pura dor să dea față cu Iancu.

Vesel pe Iancu nimeni nu l pute vedea. Era pururea năcăjit pururea gânditor. De multe ori l'am auzit horind, de multe ori l'am auzit cântând frumos așa cântări bisericesti, cum nu crez să știe popă pe lume; dar apoi când își puneia fluierul la buze apoi așa decând ești n'ai mai auzit. Avea un fluier, ce-l folosea și ca botă, (baston) de acesta nici odată nu s'ar fi despărțit pentru toată lumea; ori încătă mergea, bățul îl era pururea subsuoară. Era alt-cum om blând, nu se sfădea cu nimeni, nu sudaia — (blăstăma); când îl era foame se da nelu-biat la masă, de-l era sete lăa sticla nelu-biat și bea, când mânca nu ședea pe scaun ci în picioare, când bea numai atâtă sta lângă masă până bea, apoi totuși umbla și se mișca în toate laturile.

Umbla în haine de ale noastre și încă de tot rele, dar pentru aceia toți îl numeam „Domnul Iancu”.

Am gustat fericirea de a asculta cu toții, căți eram de față, povestirile din viața aceluia bărbat care și-a jertfit tot ce a avut pe altarul națiunii. Prietenul adăpostit s'a achitat frumos de datoria sa față de gazdă.

Să primim pe frații Moți, să-l găzduim și ajuturăm, cu atât mai ales, căci „cel ce dă lui își dă”.

Alfa.

Isvorul și Marea.

— Fabulă. —

De sub un picior de munte și din umbra unor tufe, pe calea-I din veci croită murmurând pleacă isvorul spre întinsa mare, care luind în soare zilnic dă aburi din sinu-I. Când liniște e și pace sub ceriu, în noapte, marea tace și privește, cum în sinul ei se varsă apa miilor de izvoare; ear isvorul își ia cursul și tot spune'n linu-I murmur: numai el știe câte taine... Când orcanul se repede, marea valurile-și bate și le-aruncă peste țărmuri, căci din furiosu-I elocot se 'ntuneacă întreg ceriul, șiunci de-al ei glas isvorul îngrozit, tremură. E liniște 'n sinul mării, numai șoaptele neînțelese ale micilor izvoare se mai aud ici și colo. Revenit în ori, isvorul murmur adresează mării și îi zice astfel:

— Ai voit ca să-mi schimbi cursul

mai de multe ori, o, mare; ba voit-ai chiar de tot se ascundă a mea viață, aruncându-le a tale valuri peste creștetul meu, care stă din veacuri și din care tu te adapi și facu care nici tu n'ai fi cum ești, mare; dar știa crezi, a ta putere nu va fi vr'odată în stat din acest picior de munte rădăcina mea, s'o smulgă; nu! Inapoi mă poți împinge cu vr'un pas sau cu doi poate; eu însă rămân același și poate chiar mai puternic mai din belșug dându-mi cursul, ca tu să fii și mai mare.

— Recunosc, — răspunde marea — că în sinul meu se varsă productul tău de veacuri; însă tu ești numai unul, desă cel mai mic din toate miile și sutele de izvoare, cari la anumite locuri se întâlnesc și însoțite, repezindu se se varsă ad în sinul meu, pe care crezi că-l umpli chiar tu singur. Unu-I unul, nu înmulțește; deci fără tine fire-ai tot aceea, ce-s acumă ce-am fost de când pe lume m'am trez adeva — mare.

— Așa-I — adause isvorul. Dar' căm am vorbit de mine, crede, că și eu pe tot izvoarele ce se varsă în al tău sin adăsc tainic, zic, pe toate ca pe unul le-am înțeles și toate împreună îți dăm dință.

— Dacă toate sunt fudule și toate vor

...falsă și tendențioasă, satisfacția cuve-
...totuși nu au avut îndrăzneala a nega,
...Vajda nu ar fi pus la cale înscrie-
...celor 25 tineri, și că nu a solvit tazele
...ei, nu a avut curajul a nega, că dl
...Vajda „unul dintre cei mai buni Români din
...— a stat seara după adunare în Ca-
...neală la masă cu faimosul Boca Someș-
...raportorul dela „Ujsăg”, care ziar scria
...următoare „a tehetséges ifju Dr. Vajda
...Vándor”, ear’ pe dl Podobă il pre-
...de un réu-făcător.

Recrutarea celor 25 de membri — cu
...dl Vajda — „Răspunsul” se încearcă
...scusa, afirmând că „se svenia, că cu
...adunării generale a fondului, Români
...vor împăca, și aici s’au grăbit acei ti-
...ni (25), ca prin concursul lor inteligență
...se unească”.

Că ce „împăcare” era în perspectivă,
...arată faptul, că presidentul fondului ju-
...de tablă Hossu V. a cerut cu zile în-
...asistență poliției, urmarea cărui fapt a
...că în ziua adunării curtea bisericești gr-
...at. Era bine împodobită cu poliști. — Ear’
...despre împăcarea cu concursul tinerilor,
...tot din răspuns următoarele: „Rela-
...dumnezeu dintr-o parte și de altă parte au avut
...la urmă, de a divisa tinerimea și a o
...ge în nenorocoasele certe, ... s’a lăsat
...luțată de o partidă și astfel a atras
...supră-și ura celorlalte partide”.

Și apoi această tinerime voiește și
...ate să împăce, când însuși e divizată și
...rădă în certe, ear’ pe deasupra are și ura
...partide? E aici rațiune?

Nu „gândul împăcării” a condus pe acei
...universitari, ei dl Vajda cu oamenii
...și cu banii se i-a condus, având scopul
...de a-l scoate pe d-sa de president!

Aceasta o recunoaște și răspunsul, când
...ce, că „un singur dor a avut tinerimea,
...pe dl Vajda să-l aleagă president”, cu
...deosebire, că „dorul” a fost în primul
...al dl Vajda, dovadă cei 50 fl., și
...și faptul, că chiar însuși d-sa încă s’a
...adresat către unii și alții să meargă la a-
...nare.

Ear, că cei 25 tineri au fost recrutați
...scopul de a alege pe dl Vajda president,
...recunoscut-o însuși unui dintre cei mai
...prietini ai d-sa’le și încă în fața alor
...mariori.

Cultul personal la adresa dl Vajda,
...care e tixit „răspunsul”, nu numai că e
...compatibil cu demnitatea unei tinerimi, dar
...prinde — deși numai indirect — ofense și
...apiciuni față de cei mai probați și cei
...mai distinși bărbați ai noștri ce-i avem în
...Cluj.

Se zice în răspuns, că tinerimea

...ca tine, eu îți spun acum ție, ca tu
...le spui tuturor că: chiar voi, fără de
...mi, sau că n’afi avé flință, sau că ea
...fi cunoscută. Flința noastră depinde una
...cealaltă, dacă stai și judeci bine.

— Vorbiți ceva, numai ca să fie vor-
...o, mare — zise într’un ton ironic isvo-
...rîzînd de mare.

— Sus e cerul, jos pământul, cea mai
...reaptă mărturie despre a noastră flință.
...sus n’ar primi cerul aburii ce ies din
...mî, earăși s’ar lăsa pe sinu-mî și eu
...ș pierde nimica; dar’ avem un soare se-
...sa, el trage mereu din sinu-mî aburii și-l
...aș apoi lunii să-l condenseze, eară luna
...entului, ca el să-l poarte pe de asupra,
...l reverse peste munți, păduri și șesuri,
...este întreg pământul ăsta, ear pământul
...l înghită, să vă dea tuturor, ca eu să
...tot bogată.

— Ei, dar și munții, și codrii produc
...uri, cari întocmai ca și ai tîi adapă în
...eme lungi și întinse câmpii.

— Nu zic că nu; produc ei aburii, însă
...zi: tot din prisosul, care tu nu ești în
...re ca să-l dai destinațiunei; și apoi, și
...prisosul acela, tot în sinul meu se varsă,
...pe matca ta, de veacuri, cât pe alte

a fost convinsă că numai dl Vajda prin
...imparțialitatea și caracterul său integru e
...chamat a reorganiza stările deplorabile.

Ei bine, d-lor, dar unde-i un Dr. Aurel
...Isac, caracterul ideal, dreptatea intrupată,
...al cărui naționalism stă mai presus de ori-
...ce indoială, ear ca jurisprudent inspiră re-
...spect înaintea tuturor forurilor. Unde-i bunul
...și blândul Alesiu Papp, și alți bărbați de-
...votați cauzelor bune și drepte? ori pentru
...D-v. numai dl Vajda există în Cluj?

Faptul, că prin înscrierea — chiar fără
...să fie întrebați — a tinerilor de membri,
...s’au căleat dispozițiunile § 4. din statute,
...domni cu răspunsul se încearcă a’l scusa
...cu frase d’alde: „Să se știe că a fi mem-
...bru la o societate culturală română în Cluj,
...nu se ține de domeniul dreptului, ci de al
...datoriei”. Foarte frumos, dar domni trebuie
...să o știe, că cassarea fondului asemenea
...lor și dl ministru de interne, nu o ține de
...drept, ci de datorie.

Întrebăm apoi, ce „datorință” au îm-
...plinit tinerii din chestiune atunci, când au
...primit a fi înscriși pe banii dl Vajda de
...membri la fondul școlii de fete? (dato-
...rință de claqueur-l. Culeg.). Dacă dl Vajda
...a voit să sporească fondul cu 50 fl., putea
...să-i doneze pe altă cale, dar nu înscriind
...membri cari, după-cum zice răspunsul, „a-
...veau un singur dor, de a’l vedé pe dl
...Vajda president”. Ear dacă țin tinerii de
...datorință a fi membri la o instituțiune ro-
...mânească în Cluj, de ce nu se înscriu, și
...cei înscriși de ce nu solvesc taxele la Ca-
...sină, unde unii bat la cărți și joacă la bi-
...liard zi de zi?

Că în Casină nu sunt ziare? D’apoi,
...Doamne sfinte, din ce se vor abona ziarele,
...dacă oamenii nu se înscriu și nu solvesc
...taxele?

Ce privește, în fine, punctul prim din
...„Credenționalul” dat dl Sorban, care zice
...că tinerimea prin reprezentantul său cu o-
...casia adunării generale stă mai pre sus de
...ori-ce partid, îl desavuează însuși „Răspun-
...sul”, care nu numai că dovedește clar, cum
...tinerimea din Cluj e atrasă în certe de
...partid, dar în loc să ne convingă despre
...contrarul, mai mult ne întărește în presu-
...punerea ce am exprimat o, că adevă, tine-
...rimea din Cluj a ajuns a fi folosită de in-
...strument.

De încheiere dorim tinerimei din Cluj,
...ca de altă dată să-și aleagă mai bine pro-
...catorii!

PARTEA ECONOMICA

Ce să facem cu locurile sterpe sau neproductive?

În toate zilele auzim sătenii no-
...tri și mai cu deosebire pe cei dela
...dealuri plângându-se, că atâtea și
...atâtea locuri neroditoare și cari n’a-
...duc nici un folos au în hotarul co-
...munel lor și că mulți săteni — pro-
...prietarii acelor locuri — n’au atâtea
...venit, căta dare trebuie să solvească
...pentru pământuri.

Vor fi de acele locuri destule,
...că nici nu se poate, că tot pământul
...să fie asemenea și tot locul să ro-
...dească într-o formă, dar vor fi fost
...când-va și unele dintre ele destul de
...bune și folositoare, însă prin nesoco-
...tinta și necumpenirea oamenilor au
...ajuns la acea stare în care sunt
...astăzi.

Bunul Dumnezeu n’a lăsat nici
...o palmă de loc care să n’aducă folos,
...însă omul trebuie să judece cu mintea
...lui cum să folosească toate locurile,
...chiar și acelea care după el n’ar fi
...folositoare. Ba, vedem, că chiar omul
...a stricat locurile bune, și astăzi tot
...el se plînge că nu le poate folosi.

Nu vedem atâtea dealuri pleșuve,
...numai stanul gol — și coline cu
...forme frumoase dar strefăiate în lun-
...gul și latul de părae adânci?

Betrânii vor ști povesti, că mai
...de mult pe acelea dealuri au fost pă-
...duri mari și tot așa păduroase au
...fost și colinele cari azi sunt numai
...fașii de părae. Dar oamenii în nepri-
...ceperea lor au tăiat copacii, ba, au
...scos chiar și rădăcinile, neștiind ce
...urmăre va avea nepriceperea lor.

Dealurile fiind înalte, pământul
...de pe ele s’au tot tras în jos spre
...vale ceea ce au mai ajutat și ploile,
...căci acum apa de ploae când curgea
...la vale nu mai avea să se oprească
...în copaci (arbori) și în rădăcinile lor
...cari le erau mare pedecă, ci curge
...cu putere ducând tot pământul ce-l
...afli în cale și care acum nu mai era
...legat prin rădăcinile arborilor. Tot
...așa și locurile de pe coline cari mai
...nainte erau pline cu arbori ce impe-
...deau curgerea prea repede a apei
...dela deal, astăzi fiind lipsite de ar-

bori și de rădăcinile lor, apa își face
...loc și duce tot ce află în calea sa,
...lăsând în urmă afunzimi îngrozitoare
...pe locuri cari mai înainte erau oable
...ca masa. Astfel ne putem explica
...stricăciunile cele mari făcute pe dea-
...luri și pe colinele ce le împrejmuiesc.

Nu este comună la deal, care să
...nu fi avut când-va hotar bun, dar ne-
...grija oamenilor le-au adus la starea
...de azi. Căci de nu s’ar fi tăiat pădu-
...rile și nu s’ar fi scos pomi și rădă-
...cinile lor, acum nu ar fi atâtea coa-
...ste pleșuve și atâtea afunzimi pe lo-
...curi acomodate pentru semănat sau
...pomet.

De a lungul „Podgoriei arădane”
...se pot vedea dealuri, cari înainte cu
...20 de ani erau pline cu tufe și ar-
...bori — și erau frumoase de tot să
...te uiți la ele — ear acum, după ce
...s’au tăiat arborii, au rămas pleșuge
...și sterpe căci apa au spălat pămên-
...tul încât nu a mai putut să răsără
...nici earbă pentru pășune, ci au rămas
...numai petritele singure.

Stăpânirea văzând astfel de stări
...triste a îndrămat pe unele comune
...ca să planteze iarăși pădure, punên-
...du-le la dispoziție: arborei și semênță
...pentru sădit, ba chiar și spesele de
...lipsă la sădire. Dar oamenii încăpă-
...ținați și nepricepuți n’au voit să se
...supună, zicând că peste averea lor
...ei dispun și nu le poruncește nime.
...Că ce va fi sfîrșitul nu se poate ști.
...Atâtea e de prevăzut, că statul va lua
...cu forța averile comune neglijate și
...le va manipula singur, cu spese mari,
...cari abună seama, vor fi scoase de
...pe spatele acelor cari mai înainte
...n’au primit ofertul guverului.

Judecând acum fiecare om cu
...minte sănătoasă, va putea afla cât
...venit s’a pierdut, pe lângă aceea, ce
...stricare s’a făcut în locuri, și va afla,
...că noi Români foarte ușor cugetăm
...și de tot puțin judecăm asupra unui
...lucru și acesta ne face sêraci și de
...risul lumii. Noi, cari am putea să
...avem atâtea venituri din locurile pe
...cari ne aflăm, stăm să sburăm de
...sêraci.

Ar fi bine ca să ne trezim până
...ce e timp și să n’asteptăm până ne
...scoate sărăcia din casă, până alții
...se vor face domni peste punga noa-

POVESTEA Unei Coroane de oțel

Scrie aume pentru tîrînimie.

De

GEORGE COȘBUC.

XXII.

A doua zi, Domnitorul a trecut Du-
...năreaa, pe un vaporeș, la Turna-Magurele.
...Pe malul Dunării era adunată o mul-
...țime de popor, cât vedeai cu ochii. Era
...vremea rea și ger.

Dunărea era bătută de vînt. Sloii de
...ghiață trosniau isbindu-se în ciocnirea lor
...și sfărîmându-se cu vînt. Nu mai departe
...decît ieri, un vapor care trecea peste rîu
...cu Turci robiți a fost prins de sloii și înțe-
...penit în mijlocul apei, în cît nu s’a putut
...mișca nici într-o parte și a stat robii până
...de seară.

Mulțimea de pe malul românesc urmă-
...ria cu inima scăzută vaporeșul care se le-
...găna în toate pătile și se frămînta isbit de
...valuri și de ghieturi. Era vînt spăimîntător,
...mai ales că din podul cel mare, rupt de
...furtună cu vre-o două săptămîni înainte, mai
...rămăsese cîte va picioare, ear ghieturile se
...loviau de ele și sîriau îndărăt cu nespuse
...trosniri.

Vaporeșul era isbit mereu, în cît făcea
...drumul îndărăt pe cît îl făcea înainte, și

acum-acum putea să-l acopere sloii și să-l
...dea în adînc.

Cei de pe deal vedeau pe Domnitorul
...lor stînd pe podul vaporeșului, într-o stare
...așa de primejdioasă și cu răpunere de cap.
...Însuși Domnitorul spune, că toată vremea
...a stat gîtit să sară în rîu dacă s’ar fi în-
...tîmplat cumva să se fi sfărîmat vaporeșul
...de ghieturi.

În urmă, după nespusea trudă, vaporeșul
...a ajuns la mal.

Domnitorul cu inima plină de veselie
...și cu sufletul înălțat, a sărit din vapor, pu-
...nînd piciorul pe pământul țării Sale. Patru
...luni a fost departe de țară, patru luni a
...zăbovit pe pământ străin, cărmuind luptele
...miilor de oameni și ducînd la biruință pe
...ai Sîi. Și acum simțea și El bucurie în
...suflet că-și vede țara, și că s’a întors sănă-
...tos din vizuinile primejdiei. Fața lui era
...puțin trasă, și se vedea că e obosit de
...trudă.

Un chiot nesfîrșit al mulțimii a intim-
...pinat pe viteazul Domn. Mîile de oameni
...salutară, cu strigăte de veselie, pe Cel ce
...ni-a redeșteptat mărirea strămoșilor, mul-
...țumindu-i pentru trudele Lui, mărturisîndu-l
...credința și iubirea, de care așa vrednic era.

Domnitorul, cu inima sărită de bucurie,
...le-a mulțumit tuturor. Altă răsplătire pentru
...toate trudele Lui, nu putea mulțimea a

căi laterale; dar vezi, tot ca împrumut,
...căci eu știu: când, cui, și cîtă parte am
...să fac din totul, ce cuprinde largu-mî sin

— Dacă ești bogată, mare, poți vorbi
...cum ție-ți place; că de așî întreba chiar
...soare, lună, vînt și toți planeții, fiind mic
...eu, știu, dreptatea tot pe partea ta închină!

— Numai în ce-îlădevărul. Crede drag
...isvor, că așa e cum ți-am spus și nu e
...altcum.

Nu rare-ori putem auzi pe sêracul
...fudul și rîutăcios zicînd bogatului onest și
...modest, că dacă n’ar fi el, sêracul, bogatul
...s’ar prăpădi; fără a-și da seamă, că de
...multe ori și mai de grabă s’ar prăpădi el,
...sêracul, în lipsa bogatului. Bogatul, în mo-
...destia sa, îi spune adevărul că: sunt avertisți
...unul la altul și că nu numai un braț, ci
...mai multe și din mai multe isvoare de venit
...și adună averea, bogăția; și când bogatul
...chiamă martor rațiunea sănătoasă și-l res-
...toarnă judecata nerumegată, cu încăpăținare
...— dintr’un cas esecțional făcut unde-va
...cu rea-voință — deduce la regula generală.

G. Bodnariu.

stră. Numai dacă ne vom pune la lucru cu tragere de inimă, vom putea să eșim din noroiul în care ne-am înglodat de bună voie. Și aceasta vom putea face: dacă ținem strâns de ceea ce câștigăm, dacă iubim moșia rămasă de moși-strămoși — fie particulară, fie comună — fie rea, fie bună; dacă la lucrurile noastre vom fi cu bagare de seamă.

Maî ales noi cei dela deal, bine trebuie să grijim, căci de nu vom grijii, perim de sărăcie, ear, de ne vom ști cumpeta, apoi vom câștiga atâtea, de vom avea cu ce să trăim destul de bine și să ne plătim dările, ear pe de asupra să mai facem și avere.

Aceea se va putea face, dacă nu vom lăsa nici un petec de loc nelucrat, ci-l vom folosi pe fie-care cu ori ce fel de plantațiune. Locurile deloase, cari sunt mai calduroase, le vom folosi pentru sădirea viilor și a pomilor, cari iubesc clima caldă, car celelalte le vom umplea cu pomi și arbori.

Fie dealul cât de pieziș, totuși se poate sădi cu pomi, fie aceea de ori ce fel de soi, căci se vor desvolta și vor aduce un venit destul de însemnat, încât va îndestula cum se cade pe proprietar.

Cetim adese-ori, că prin orașele din apropierea noastră se aduc poame din depărtări mari; acum cât ar fi de bine, ca acelea să le putem noi vinde din pometurile noastre! Câte mîi de fl. ar veni în punge sătenilor n-ștri și de câte necazuri ar putea să scape?!
Așa dar, ori-ce loc sterp sau neroditor, fie la deal, fie chiar și la câmpie să-l sădim cu pomi, căci ei prin însușirea care o au și din cel mai rău pământ fac loc roditor și prin aceasta am câștigat două lucruri, căci am câștigat banii și am făcut loc roditor dintr'un pământ sterp.

Dacă trecem pe lângă cutare comună nemțască, vedem că Nemții și cele mai urite locuri le știu folosi; chiar și locurile, în cari se faceau cărămizi și de unde se scotea pământ pentru lipsele sătenilor, sunt prefăcute în legumării, ear locurile mai joase sunt plantate cu feluri de arbori, cari formează păduri frumoase. De ce să nu facem și noi așa, când avem loc sterp destul? Ori să așteptăm să ne silească alții? Dar atunci va fi și mai rău, că vom

face de silă și tot pe spesele noastre. Să ne trezim până e încă vreme. Măderat, Noemvre 1900.

Petru Vancu,
învățător.

Cultura sfecei.*

De

Dr. N. O. Popovici-Lupa.

Insușirile și varietățile sfecei.

Alcatuirea unui câmp de încercare pentru sfece. — Cultivatorul, care vrea să se lamurească singur în alegerea varietății celei mai bune, din pământul bun pentru cultura sfecei să aleagă o parte uniformă și omogenă în toată întinderea ei, adică să nu fie ici mai ridicată, colo mai joasă, într'un loc mai producătoare, într'altul mai slabă etc.

Aceeași lucrare (de ex. arat, grăpat, etc.) trebuie să se facă toată într'o zi. Primăvara, după ce terenul e gata pentru sămănat, se împarte în atâtea tariale, câte feluri de sfece vom a încerca. Tarialele să fie mai lungi decât late, să aibă cel puțin 1000 m. p. (1/4 pogon) fiecare, să fie toate deopotrivă de mari, și să se lase între ele un drum de 1 m. lățime.

Sămăntura, făcută la toate într'o zi, să fie pe cât se poate deopotrivă de deasă pe toate parcelele.

Îngrijirile de dat culturilor în mic vor fi aceleași ca și pentru cultura mare, numai că se însemnă ziua sămăntului, a răritului etc.

La recoltă, făcută atunci când sfecla e bine coaptă (prin urmare nu în aceeași zi, dacă felurile încercate n-au ajuns deodată la coacere), se cântăresc sfecele de pe fiecare taria, cu foi cu tot, apoi fără foi; pe urmă li-se retează capul și se cântăresc din nou.

O probă de 10 bucați mijlocii, luate din grămadă, se trimete la stațiunea agronomică, sau la fabrică, spre a se analiza, căci numai în urma analizei se poate hotărî, care e varietatea cea mai bună. Totodată se trimite și lamuriri asupra însemnărilor făcute dela sămănat și până la recoltă.

Pentru-ca rezultatul să fie și mai sigur este bine a se încerca aceeași varietate pe câte trei tariale deosebite.

Calitățile generale ale unei bune sfece de zahăr sunt:

*) Vezi și numărul trecut.

1) Foile să stea apropiate între ele și să facă un mănunchiu mic, cu forma și culoarea particulară soiului. Foile plecate în jos sunt indeobște la sfecele mai bogate în zahăr, afară de asta le feresc de înghețuri. Foile trebuie să fie ondulate cu coaste puternice și mai deschise la culoare ca restul suprafeței.

2) Capul trebuie să fie mai mult turtit decât rotund, apoi cât de mic, nu sec și să nu crească afară din pământ, căci partea astfel crescută este mai săracă în zahăr.

3) Cea mai bună formă a rădăcinii este cea de cap subțire și puțin întors (în spirală). O asemenea rădăcină are cap mai mic, ca sfecla groasă, la care tăierea capului dă o însemnată pierdere din greutatea recoltată. Șantulețele să aibă rădăcinii fine și potrivit de dese: altfel rămâne prea mult pământ lipit de ele, după scoatere. Cu atât mai rele sunt sfecele cu rădăcinii respirate (bifurcate).

Lungimea rădăcinii să nu treacă peste 35 cm.; greutatea ei să fie de 0.5—1.5 kgr., cea mai potrivită e 3/4 kgr. Rădăcinile mici sunt sărace în suc, cele mari sunt sărace în zahăr, se recoltează greu și se rup ușor la încărcat precum și la spălat în fabrică.

În sfârșit dela o bună sfecla se mai cere să nu dea mai puțin de 30.000 kgr., la ha și avuția ei în zahăr să nu scadă sub 12%.

II. Condițiunile prielnice culturii sfecei. Îngrășarea și pregătirea locului.

Această plantă nu poate fi cultivată pretutindeni.

Am amintit dela început (în introducere) că sfecla indeobște cere capital și brațe, pe lângă alte condițiuni sociale și economice.

În afară de acestea ea mai cere o climă și un pământ de anume calitate.

1) *Clima.* Sfecla are nevoie în tot timpul creșterii ei de multă căldură și lumină, precum și de o anumită stare de umezeală.

Cea mai potrivită climă este aceea, care se aseamănă cu a podgoriilor.

Țara noastră este prin urmare foarte priitoare culturii sfecei, care ar da folease și mai mari, dacă de

multe ori primă-vară n'ar fi prea secetoasă. Într'adevăr căldura și zilele noastre avem destule, dar umezeala din pământ și aer nu e deopotrivă de priincioasă în tot cursul creșterii sfecei cere la început (timp de două luni) umezeală mai multă, pentru se putea lucra bine pământul și înlesni încolțirea seminței, तरी de felul ei. În următoarele două luni foile rădăcinii cresc puternic și pentru aceasta au nevoie de timp cald umez. În sfârșit în restul vegetației adică în creșterea mai departe a rădăcinii și formarea zahărului sfecei cere căldură multă și uscăciune; atunci se face bogată în zahăr, dar dacă ploaia mult, ca de ex. în 1897 cantitatea recoltei e mare, însă calitatea slabă.

Toamna ploioasă, după o vară uscată, este de asemenea stricătoare, căci pe socoteala zahărului adunat rădăcinii se fac foi noi, sfecla începe a crește din nou și astfel sărăcește mult în zahăr.

În câmpia țerei noastre precum și în ținutul dealurilor sfecla de zahăr gasește o climă foarte priincioasă, deosebire că la câmpie primăvara adesea prea uscată, pe când pe dealuri pământul nu perde așa de repede umezeala erneli.

2) *Pământul.* Pământul cel bun pentru sfecla de zahăr trebuie să aibă următoarele însușiri de capete:

a) *Să se scâlțeze primăvara timp, dar numai atât cât e de timp* ca să îngăduie încolțirea repede buna lucrare, indeosebi mărunt straturilor arat, o condițiune neapărată pentru resărire deplină și încheierea sfecei.

b) *Să aibă destul tericiu sau pământ vegetal* (adică să fie baligat dar nu prea mult), care îl împiedică a prinde coajă cum se întâmplă adesea cu pământurile grele sau cele de mărunt de tot. Dacă în pământ e prea mult tericiu, sfecla se face mare rețoasă, săracă în zahăr, dar bogată în substanțe nezaharoase.

c) *Să fie adânc, căci* — cum s-a văzut deja — rădăcinii ei subțiri cresc până la 30 cm. sub fața pământului, în urmăre până la această adâncime trebuie bine lucrat pământul.

d) *Apa de ploaie să se scurgă din pământ, căci alt fel se întârzie* gătirea și sămăntarea lui; apoi că o căldură, pământul, care baltă prinde lesne coajă.

e) *Pământul să fie bogat, ori de ar fi celelalte însușiri ale lui.*

După aceste condițiuni cel bun pământ de sfeclă este cel nisipos sau nisipo-argilos, cam 1—2 metri grosime, sub care apar vie un strat de nisip, spre a împiedica scurgerea apei de prisos.

Cu cât un pământ intrunește pe puține din calitățile înșirate mai de sus, cu atât este mai nepotrivit pentru sfeclă; de aceea pământurile foarte ușoare, sărace și uscate, cele foarte tari ca și cele prea puțin adâncite cu totul nepotrivite.

S'a dovedit prin observațiuni încercări, că în un teren puțin rău și expus la sud cresc sfecele mai bogate în zahăr, decât în un pământ rău, de aceeași calitate. Cu toate acestea pământul șes sau puțin rău e cel mai bun, fiindcă pe el se face toate lucrările cu plugul și eașina mult mai bine și nu e nevoie de apele de ploaie.

(Va urma).

poporului să-l dea de cât dovezi de iubire de credință și de bucurie, că-l vede sănătos. Dar e mult atâtea, și fericit e Domnitorul care se poate lăuda cu iubirea poporului că se poate bizui pe credința lui și știe că bucuriile multimi sunt pornite din inimă curată.

Dela port până în oraș drum de-o jumătate de ceas, Domnitorul a mers într'o sanie, la paz, ear mulțimea în urma lui venia chiotind meren și aducându-l în triumf.

I-s'a gătit locuință în casele primarului. După atâtea viață trăită în tabără, odăile unei case cu lumină și cu căldură i-s'au părut un raiu. Insuși El spune, că după patru luni de trai în șanturi se simțea străin, ca dintr'o altă lume, văzându-se pe un scaun, ca să șadă mai cum se cade.

Câte-a mai suferit și El în război!

În urmă a mers la biserică, unde s'a cetit sfânta slujbă pentru bună întoarcerea Sa și pentru biruințele Românilor.

Apoi, peste zi, Domnitorul a cercetat spitalul ostășesc în, văzând că prin oraș și pe câmpie zac înși mulțime de morți, mai ales Turci din cei robiți și aduși în țară a dat poruncă să se îngroape numai decât toți morții răsiți. Vederea acestei ticăloșii a războiului a întristat inima milosului Domn și l-a scurtat bucuria ce-o avea de fericita Sa întoarcere în țară.

El a mulțumit tuturor, căți s'au nevoit întru ajutorarea răniților, mai în deosebi a mulțamit doctorilor; a mângăiat răniții și le a răsplătit vitejia cu medalia „Virtutea militară”.

Seara a fost sărbătoare mare în oraș cu facii și cu muzici. Mulțima adunată a arătat multă iubire Domnului care s'a în tors înconunat cu biruințe.

A doua zi Luni, Domnitorul a cercetat spitalele Crucii-roșii și ale societăților de doamne. Drumul era anevoios. Viscolul nu mai continua, și zăpada pe alocuri era până în șolduri. Soldații cărau mereu drumul de la o barcă la alta, ca să facă Domnului cale, dar abia isprăviau și drumul se întrojenia din nou. În tot locul El a rămas mulțumit de buna îngrijire ce se da răniților, și-a mulțumit doamnelor, cari au alergat cu atâtea iubire de-aproapele să dea ajutor celor slabi.

A vorbit pe rând cu toți răniții, întrebandu-i ce dureri au, unde s'au luptat și când, apoi li mângăia cu vorba, le puneu înșuși pe piept medalii și li lăuda pentru purtarea lor.

Intrând din barcă în barcă a ajuns și la lazaretul, unde erau numai răniți turci. Aici Domnitorul s'a oprit, acvrând să intre, dar a rugat pe doctori să dea Turcilor toate îngrijirile ca și soldaților români și să nu facă nici o deosebire între ei, căci Români

ori Turci, oameni sunt, și s'au luptat și unii și alții pentru țara lor.

Vrednică inimă de Domn! Răniții turci, peate, văzând pe omul care le-a biruit țara și le-a croit soarta aceasta, s'ar fi amărit întru inima lor, și unui rănit li trebuie liniște și nu amărăciunea aceasta. Domnitorul a voit să i scutească și n'a intrat la ei.

N'a voit să vadă nici pe robiții turci, cari erau adunați pe o câmpie afară din oraș. Dar a primit în locuința Sa pe colonelul turc, care a apărut reduta Griviței în ziua luptei celei mari, la 30 August. Acest colonel era între cei robiți. Domnitorul a vorbit multă vreme cu el, și l'a întrebat multe, apoi l'a lădat pentru vitejia ce-a arătat o ținând piept vânătorilor și dorobanșilor noștri, împingându-i de trei ori îndărăt.

Domnitorul, cu gândurile în multe părți, era îngrijat de soarta oștirii noastre care plecase asupra Vidinului și tocmai acum era pe drumuri, pe viscolul grozav ce se pornise. Dar i-au sosit la Măgarele vesti, că oștirea a apucat să se adăpostească prin sate, până a nu fi prinsă de viscol. Știrile acestea l-au mai înveselit inima.

(Va urma)

MOARTEA LUI Dr. G. Vuia.

Pe cei saraci i-ai ajutat,
Pe bolnavi tu i-ai vindecat,
De toti ai nostri ai fost cinstit
Si ne-a 'ngrozit, cum ai murit.
De ce te-ai dus, tu scump odor,
Tu fala noastra tuturor?
De ce te-ai dus si ne-ai lasat,
Cu sufletul indurerat!
O, Doamne, Sfinte, Tu vei sti,
Ce taina nu putem ghici...
Frimeste-l pe amicul meu
Aproape, langa Tronul Täu!

Nicu Stejarel.

Noutati

Arad, 28 Decembrie n. 1900.

Nou avocat român. Dl. Dr. *Rozvány* a depus zilele trecute succes strălucit censura de avocat Budapesta. Precum aflăm, tânărul avocat își va deschide cancelaria vocațională în Arad.

Inchiderea anului Sfânt. Luni s'au sărutat la Vatican și în toate bisericile din țară, marile sărbători religioase pentru închiderea Anului Sfânt, care s'a făcut în ziua de Crăciunul gregorian.

Dela Reuniunea română de înmormântare din Timișoara. Cetim în „Tribuna” serie din Timișoara, că Duminecă d. a. s'au adunarea generală extraordinară a Reuniunii române de înmormântare din Timișoara. Motivul pentru care s'a convocat această adunare extraordinară a fost, aflând autoritățile locale neregularitățile în administrarea averii Reuniunii, a susținut întreg comitetul de administrație. Scopul acestei adunări a fost, ca înținu membrilor să se lare dacă mai susțin și pe viitor administrația proprie și autonomă a Reuniunii sau o predau spre administrare autorităților locale.

Adunarea a hotărât unanim, că și în viitor administrația proprie. După aceasta adunarea a ales noul comitet. Președintele de până acum dl. Constantin Mihailovici a fost reales cu mare majoritate de voturi. Vicepreședinte: V. Zamfirovic; consilieri: A. Andreescu; casier: Ioan Babici; secretari: Michael Birescu și Alex. Vesele; revisori: Arcadie Aprian și A. Cucușan.

În chipul acesta Reuniunea de înmormântare a scăpat de faimosul I. V. Barcian, directorul ilustrei foi „Controla”. Barcian, care a fost vicepreședinte și lui îi revine meritul să ajungă pe dric această Reuniune, este cea mai bogată și s'a alcătuit din oară între Reuniunile române de felul acesta. Averele acestei Reuniuni se urcă la peste 100 mii de florini.

Rămâne acum, ca noul comitet să încheie astfel de Reuniune, ca aceea din anul trecut să recapete caracterul curat românesc, devenit cam spălăcit sub ocrotirea lui Barcian.

Înmormântare. Ni-se scrie din Vineria trecută s'a înmormântat aici *Iosif Russu*, fruntaș cinstit și iubit de toți în comuna noastră. El întreg a petrecut la odihna de pe „bratu Iosif”, cum îi ziceam. Drept semn al iubirei ce i-am avut, corul economilor a venit să-l înmormânteze, iar preotul V. Popovici a ținut înmormântarea, care a stors lacrimi. După ce s'a făcut apoi în biserică pomenirea sa, a fost aducerea aminte atât a tatălui Iosif Russu, cât și a soției sale Maria Russu născută Slavici. Fiul lui Iosif, dl. Russu Șirianu, precum și sora sa Elena măritată Popescu, soția lui București cu soțul Ion Popovici, au fost înconjurați de întreaga familie a satului, cu toată dragostea, și la parastas o mulțime de credincioși. Fiile celor doi, în Domnul, somnul lin și bine-cuvântat!

Neecrolog. Primim tristul anunț, că dl. *Ioan Caracioni* învâțator în Nădlac a înecat din viață Mercuri, în 26 Decembrie a. c. st. n. în etate de 53 de ani. Osemintele s'au depus spre vecinica odihnă Vineri, în 28 Decembrie st. n. a. c. Fie-ți terțina ușoară!

Alegere. Primim următoarele: „Duminecă în 23 Decembrie st. n. s'a făcut alegerea de preot, pentru parochia a II-a din Câmpeni, care alegere de doi ani s'a tot încercat, însă nici odată nu s'a putut duce în îndeplinire.

Pentru conducere actului alegerii a fost emis din partea Ven. Consistorului arhiepiscopescan mult Oa. Domn asesor consistorial Mateiu Voileanu, care cu înțeleapta sa conducere a dus în îndeplinire actul alegerii de preot din mult turburată noastră parochie. — și prin aceasta punând capăt certelor ce de un jumătate de veac au domnit în parochia noastră, alegându-se ca majoritate absolută de voturi simpaticele clerice Nicolae Palade.

Parochianul.

Cambiu pierdut. Ni-se cere să publicăm următoarele: Subscrisul în 23 Noembrie a. c. am pierdut un cambiu cu timbru de 20 fileri, înscălit de subscrisul *Petru Lai-chiu*, nr. casei 92 a., ca acceptant și de primul girant *Petru Lugojan* și al doilea girant *Parteniu Radu*, toți din comuna Tergoviște (comitatul Caraș Severin) cercul protopretorial Bega. — La cas dacă cambiu pierdut de mine ar fi depus ori la atare casă de păstrare, ori la alt individ privat, mă rog a mi-se trimite. *Petru Lai-chiu*, econom, (Posta ultimă: Bălineț).

Producțiune declamatorie-musicală în Brad. Primim invitare la producțiune declamatorie-musicală, ce o va aranja tinerimea studiosă din Zarand și giur cu concursul unui grup de pedagogi din Sibiu la 1 Ian. 1901 (ziua de sf. Vasile) în sala otelului „Central” din Brad. Începutul la 8 1/2 ore seara. Prețul de intrare: loc. I. 2 cor., loc. II. 1 cor. 60 fil. Parteele 1 cor. Venitul e destinat pentru fondul „Masa studenților” dela gimnasiul român gr. or. din Brad. Oferte marimimoase a se adresa lui Vasile Boneu în Brad. — Acestea se cuntesc publice.

Programul 1. „Marșul cântăreților”, de Porumbescu; 2. „Seara” de Abt; 3. „Sat Român”, de Cernea; „Cântecul marinarilor”, de Flondor; 4. „Despot Vodă”, dialog, act. II. de „...”; 5. „Înzădat alerg pământul”, de G. Dima; 6. „Nu i dreptate”, de G. Dima; 7. „Herșcu Bocegiul”, predat de dl. Bărna; 8. „Imnul unirii”, de T. Popoviciu; 9. „Primăvara la fericire”, discursul ocasional.

Avis abonentiilor „Familiei”. Din cauze neaterătoare de redacție, nrul viitor al „Familiei” va apăre numai în 24 Decembrie v. (6 Ianuarie n.) Oradea-mare, 14/27 Decembrie 1900. Redacția „Familiei”.

Familiaritatea între prinții italieni. Ziarele italiene povestesc un episod dragut despre contele de Turin, a cărui frate, prințul de Abruzzo de curând, a devenit vestit prin călătoria sa la nordice. Contele nu de mult a fost la manevre, în ținutul Novara și a fost găzduit la o văduvă cu bună stare, din Oleggio. Într-o noapte stăpâna casei e deșteptată din somn cu imnul regal. Ea se scoală în grabă și pleacă spre salon, de unde venea sunetul de muzică. Spre marea ei surprindere găsește pe contele învârtind la o flacăra, pe când nepoțelii ei îl încunșurau veseli și încântați.

— Dar, Alteță... vru ea să înceapă.
— Nu-te supăra doamnă, îi răspunse contele. Am primit o depeșă că sosește frate-meu, prințul de Abruzzo, și cum nu avem aci altă muzică îi prepar primirea.

Femeia se ofere grabnic să pregătească un dormitor pentru prințul. Contele îi mulțumește și o oprește; în momentul acela sosește prințul. Fratele său îl ea de brăț și îl duce în odaia sa de culcare, unde împarte patul cu dânsul, ceea ce de atâtea ori am mai făcut, cum singur s'a exprimat față cu găzduitoarea sa.

Dela gimnasiul din Brad. Primim următoarele rânduri: La înființarea „Reuniunii a tinerimii studiosă” din Zarand și giur „masa studenților” dela gimnasiul rom. gr. or. din Brad, au binevoit a contribui, respectiv, dar frumos al bravilor nostri creștini le aduc și pe această cale cele mai călduroase mul-

instituit de credit și economii cu 20 cor. (douăzeci coroane) ca membri pe viață; „Farsimonia”, inst. de credit și economii din Bran cu 11 cor. (unsprezece coroane) ca membru ajutător. Mulțumim cea mai călduroasă primăscă marimimoșii spriginitorii și începutul să fie de bun augur. Ca însărcinat al tinerimii stud. din Zarand și giur: Vasile Boneu, profesor.

Pentru orientare. Înființând „Reuniunea a tinerimii stud. din Zarand și giur”, masa studenților” dela gimnasiul rom. gr. or. din Brad, conform §. 8 din proiectul de statute are membri: a) ordinari, b) ajutători, c) pe viață și d) fondatori. Membru al reuniunii poate fi ori-ce corporațiune, sau persoană morală juridică, ori-ce bărbat ori femeie, cu caractere nepătate, — de pe teritoriul coroanei ungare. Respingerea cererii de a se primi cineva ca membru, nu se motivează. Conform §. 9 referitor la taxă: a) membrii ordinari solvesc 1 (una) cor. pe an; b) membrii ajutători solvesc 5 (cinci) cor. pe an; c) membrii pe viață solvesc 20 (douăzeci) cor.; d) membrii fondatori solvesc 50 (cincizeci) cor., odată pentru totdeauna.

Membrii pe viață și fondatori pot solvi taxa în două rate egale în decursul unui an. Drepturi și datorii, conform §. 10: Toți membrii (ordinari, ajutători, pe viață și fondatori) au datoria să contribuie din toate puterile pentru înaintarea reuniunii; au dreptul de a participa la toate adunările, a face propuneri, au drept de inițiativă și vot decisiv. Proiectul se va publica în ziarele noastre spre opinie. Ori-ce oferte ori taxă de membru a se adresa subscrisului ca însărcinat al tinerimii studiosă din Zarand și giur:

la Brad, Vasile Boneu, profesor.

Logodnă. Tinerul învâțator din Tornea, dl. *Romul Lufai* s'a logodit cu frumoasa copilă *Paulina*, ficia vrednicului econom Vlada Stanol din Bătaea. Dorim fericire tinerilor!

Urișonia și căsătoria. Un ziar american a publicat de curind următorul anunț: „Un tiner comerciant cu o frumoasă stare ar dori cunoștința unei fete urite, în scop de căsătorie. Condițiuni de admisibilitate: să fie bună, cuminte, veselă și fără pretenții”.

Un alt anunț își motiva o similară cerere nu prin o fire geloasă, ce i-ar fi proprie, ci susținând că sunt mai inteligente cele urite decât cele frumoase.

Un al treilea, a declarat că e convins din experiența sa proprie, că căsătoriile nefericite sunt cele mai dese acolo, unde femeia e frumoasă.

Un statistician din Londra, la rîndul său, a făcut următoarea socoteală: Din 100 mirese, au fost foarte frumoase 5; 10 gentile, 15 posibile; iar 70 urite.

Nu pot deci să se descurăgieze fetele ne frumoase.

Telegraful fără sîrmă. Un nou Marconi s'a ivit zilele trecute în Germania. Profesorul *Slaby* a telegrafat anume în prezența împăratului Wilhelm — cu ajutorul unui aparat inventat de curînd, fără sîrmă — la o depărtare de 14 kilometri. Proba a succes pe deplin.

Ziar nou în București. „Conservatorul” se va numi noul ziar al partidului cu același nume din România și care va apărea în zilele acestea.

„Conservatorul” va înlocui *Timpul* (conservator) și *Constituționalul* (junimist), cari au încetat să apară, intrîndu-se forțele lor conducătoare sub o nouă etichetă comună, ceea ce a fost una din condițiile fuziunii celor două grupuri politice.

„Almanacul Vulturului” o carte impozantă interesantă și voluminoasă, cu peste 100 de cele mai frumoase ilustrațiuni și autotipii germane, care a eșit deja de sub tipar și e gata.

Acest interesant „Almanac” se va trimite de tot gratuit tuturor Românilor cari vor abona dela 1 Ianuarie 1901 foaia „Vulturului” barem pe un pătrar de an, trimițînd prețul de 3 coroane înainte la Administrația ziarului „Vulturul” în Oradea-Mare (Nagyvárad). — După primirea acestui bagatel preț de abonament imediat se expediază Almanacul la adresa abonentului.

Mulțumită publică. Vasile Bulboacă pitigău și soția sa *Todosia* au ridicat înaintea bisericii noastre din Curticiu o cruce de piatră în preț de 240 cor. — Pentru acest dar frumos al bravilor nostri creștini le aduc și pe această cale cele mai călduroase mul-

țumite. Dumnezeu să le ajute, ca încă cu unele fapte creștinești să-și facă memoria vrednică de amintire. — Curtici, la 12/25 Decembrie, 1900. Procopiu Givulescu, paroch gr. ort. rom. președintele comit. parochial.

Atragem atențiunea cetitorilor nostri asupra inseratului *D-lor Czigelbrier și Berta* de pe pagina 4 a ca una din cele mai solide firme creștine din Arad care și ține de datoriță a-și servi publicul cât se poate de prompt și cu prețuri convenabile.

Posta Redacției.

Dlul *Achim Târziu* (Ioan Rosiu) în *Raffa*: Noi așa știm, că tot, ce bun am primit dela D ta, am publicat și cu drag vom publica și de aci înainte, căci pentru D-voastre muncim cu toți la foaia aceasta. De ceea ce ne spuneți însă, — nu avem cunoștință. D Ta prin urmare, n'ai să-ți faci de loc inimă rea. Te rugăm trimite-ne numai și mai departe și la vremea sa noi bucurosi Te vom mulțumi.

Posta Administrației.

Dlul *Gligorie Popescu* în *Sistarovecz*: Cu suma primită de cor. 2 — V'ai achitat abonamentul restant pe anul 1899. Vă rugăm a ne trimite încă 4 coroane pe anul acesta cu cât ne mai datorați.

Dlul *Procopie Stan* în *Capalna*. Noi V'am trimis foaia regulat, prin urmare ne datorați cu abonamentul pe anul 1899 și 1900 cor. 8. — că altul V'a cetit foaia nu e vina noastră precum nu e nici motiv a Vă scăpa de plată păgubind astfel foaia.

Dlul *Danila Tunea* în *Oyrdena*. Călin-darul diecesan se poate procura numai la Tipografia diecesană din Arad unde să Vă adresați trimițînd și prețul de 60 fileri de exemplar.

Dlul *Iosif Lufai* în *Cenadul-ung*. Am primit, sunteți achitați până la finea anului 1900. Vă mulțumim.

Dlul *Ioan Belder* în *Desna*. Din suma de 4. — cor. primită, cu cor. 2 — V'ai achitat abonamentul restant pe al II. sem. din 1899, iar cu restul de 2 cor. pe sem. I. 1900 astfel ne mai datorați cu 2 coroane pe al II. sem. 1900.

Dlul *Eremie Mezin* în *Nereu*. D-tră mai aveți o coroană de solvit pe anul acesta, dl. Sirbu e achitat.

Dlul *Ioan Zolog sen.* în *Corod-szt-Martin*: am primit, Vă mulțumim.

Dlul *Ioan Paicu*, în *Aquila*: am primit abon. pe 1900 pentru societate. Vă mulțumim și rugăm a ne scrie dacă se mai trimitem foaia?

Dlul *Ioan Cadar* mic în *Lugo*: am primit abonamentul pe anul trecut 1899, așteptăm a ne trimite și pe anul acesta fiind anul pe sfîrșite.

Dlul *Jivu Tervencu* în *Cenadul-ung*. Am primit pe sem. II. din anul trecut și pe sem. I. din anul acesta mai ne datorați cu 2 coroane sem. II. din 1900.

Dlul *Vicentie Groporean* în *Buziaș*. Ne datorați cu abonamentul pe 2 ani 1899 și 1900 în cari Vi s'a trimis foaia.

Dlul *D. Petie* în *Bencecul român* am primit, mai aveți 2 coroane pe al II. sem. 1900.

Dlul *George Oancea*, *Orăștie* aveți dreptate, am primit, Vă mulțumim.

Dlul *Antoni* în *Făget*. Din suma de 4 coroane primită la 4 August 1900 cor. 2 V'am achitat abonamentul pe al II. sem. 1899 și cu 2 cor. pe sem. I. 1900 așadară pe al II. sem. 1900 sunteți încă datori.

In treacăt.

„Capul de bună speranță”.

Un corp de armată englez, imbarcându-se pentru a fi pornit la războiul cu Burri, întreabă pe un superior al său:

— Unde ne vom opri?

— La „Capul de bună speranță”, iis-e răspunde.

— Ba la capul de slabă speranță pentru noi, îi reflectează interlocutorul.

ECONOMIE.

Cereale (bucate).

Prețurile dela 21 Decembrie.

din Arad:

Grăul cel mai bun . . .	cor. 7.15—7.44
Cucuruz	5.25—5.50.
Săcară	5.10—5.15.
Orz	5.50—5.60.
Ovăș	4.70—4.90

Editor. Aurel Popovici Barcianu.
Red: respuns: Ioan Russu Șirianu.

Invitare la abonament

Deschidem prin aceasta abonament pe al doilea semestru la

„TRIBUNA POPORULUI“

Cu condițiunile de abonament, însemnate și în fruntea foii, cari sunt cele următoare:

In Monarchie:

Pe un an	Cor. 20.—
Pe 1/2 an	10.—
Pe 1/4 an	5.—
Pe o lună	2.—

Pentru România și străinătate:

Pe un an	franci 40.—
--------------------	-------------

NUMERI DE DUMINECA

pot fi abonați deosebit, ca foaie pentru popor, cu cor. 4 pe an, având o înțindere de 8 pagine, cele 4 pagine ale foii de zi, plus un adaus poporal de 4 pagine.

Domnii abonați sunt rugați a grăbi cu reînnoirea abonamentelor pentru regulata expedare a foii.

Abonamentele se fac prin mandate postale și anume pentru un timp, care începe cu prima și se termină cu ultima luni.

Este în interesul dlor abonați, ca adresele să fie însemnate cât se poate de corect și legibil. Domnii abonați vechi sunt rugați a lipi pe mandatul postal adresa tipărită dela fașile, în cari li-s'a trimis „Tribuna Poporului“ până acum.

Administrația

„TRIBUNA POPORULUI“.

În atențiunea domnilor învățători români. Aducem la cunoștința domnilor învățători de la școalele populare, că a eșit de sub tipar Geografia comitatului Arad, de învățătorul Damaschin Medre, — ca manual cu mai multe cărți geografice. Intocmit pentru clasele III. IV. ale școalelor populare, și aprobate de Ven. Consistor aradan.

Se poate procura de la Administrațiunea „Tribunei Poporului“ din Arad. Prețul 35 cr. plus 5 cr. porto postal.

Tipografia
„Tribuna Poporului“
arangiata fiind cu material nou
primește spre executare:

Tipărituri de bancă,	Carti,	Orice tipărituri.
Invitări la nuntă,	Broșuri,	Anunțuri funebre, etc.

Cele mai moderate prețuri!!

Banca generală de asigurare mutuală. „TRANSILVANIA“

423 40 - 40

ÎN SIBIU.

asigurează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. în contra primejdiei de foc și de exploziuni; clădiri de orice fel, mărfuri, produse de câmp, mobile ș. a.;

2. pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri în cazul morții și pentru terminuri fixate, de zestre și de rente.

Deslușiri se dau, și oferte de asigurări se primesc din comitatele: Arad, Bichiș, Bihor, Ciănad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal

Agentura principală din Arad.

Strada (Széchenyi Nr. 1. casa dlui avocat Dr. Virgil Bogdan etagiul II) precum și prin agenturile ceruale și speciale.

Imprumuturi ieftine pe amortisație

Recomand în atențiunea on. proprietari de pământ și proprietari de case în Arad-centru, că prin mijlocirea mea pot obține până la cele mai mari sume și pe lângă condițiuni foarte favorabile

imprumuturi ieftine amortisaționale cu amortisație de 15-50 a-1.

Nu comput înainte nici un fel de remunerație, convertesc datorii vechi, de asemenea la dorință anticipez de la mine cheltuielile de intabulare.

Provocându-mă la faptul, că de mai mulți ani la foarte numeroși înși i-am împlinit spre cea mai mare mulțumire a lor trebuințele de împrumuturi, rog cu toată stima pe on. domni proprietari de pământ și proprietari de case, ca în propriul lor interes cu deplină încredere să se adreseze mie cu afacerile lor de împrumuturi.

Imprumuturile sunt pe camete de 4% 4 1/2 și 5%, pe lângă amortisare corespunzătoare din capital

Institut de împrumut pe imobile și moși 453 40-40

Szűcs F. Vilmos

ARAD, Fő-ut Nr. 5, vis-à-vis cu moara Széchenyi.

Respons se dă numai dacă la întrebările ce se fac se adună și marcă poștală

Cel mai bun croiu!

Insoțirea CALȚUNARILOR din ARAD,

Strada-Bisericeii, Palatul Minoritilor.

Singură în felul său ține în deposit numai fabricații proprii sau gătește la comandă

ghete pentru dame și bărbați,

cum și papuci pentru băieți și fete, apoi ghetă comode și alte soluri de încălțăminte.

Toate acestea nu sunt lucruri de fabrică, dar' sunt mai ieftine și mai bune.

Comande din afară se execută prompt și cu prețuri moderate.

Trimitem și la casă ghetă de probă în ori-ce timp dorit.

Aparat elastic pentru călcaie, invenția lui Löderer, căpitan de honvezi ung. reg., aplicabil atât la ghetă de dame, cât și la ghetă pentru bărbați, se poate avea numai dela noi.

Mare magazin de creme și lakk-uri în diferite colori.

Prețuri ieftine de necrezut!

Materie de calitate excelentă!

Numai articli de fabricație proprie!

484-2

Cel mai ieftin izvor de cumpărare în articli de fer.

Czigelbrier și Berta

Arad, Andrassy-tér Nr. 3.

Prăvălie cu negoț și unelte de fer pentru comerț și industrie.

Numărul telefonului pentru oraș și comitat 386.

Adresa telegrafică: Czigelbrier.

Recomandăm marele nostru magazin cu tot soiul de negoț de fer, ferării la edificii și mobile, mașine de fert (sparkerturi), cuptoare de fer și unelte pentru toate ramurile industriei.

În arangiamente de culină articli economici, unelte pentru lucrarea vîilor, cuțite de altoit. Pompe contra perenosporei. Patine asortiment bogat.

Unicul reprezentant în Arad al fabricii de mașini economice Hofherr și Schrautz.

Cu consemnare de prețuri curente și cu preliminare de spese servim gratuit

527 5-10

Comandele și în provincie se execută prompt.